

Regionale rekeningen 2022

Instituut voor de Nationale Rekeningen

Eurostysteem

Inhoud van de publicatie

In deze publicatie worden de synthetische resultaten toegelicht van de regionale rekeningen 2021/2022 voor België.

Het eerste deel behelst de recente gewestelijke ontwikkelingen aan de hand van een analyse van de voornaamste economische aggregaten, m.n. de economische bedrijvigheid, de arbeidsmarkt, het inkomen en de consumptie van de huishoudens. In het tweede deel wordt een beknopt beeld geschetst van de economische structuur van de gewesten volgens verschillende criteria. Dit maakt het mogelijk de belangrijkste specifieke kenmerken per gewest te belichten. Daarna komen de wijzigingen ten opzichte van de voorgaande publicatie aan bod en hun impact op de resultaten voor de gewesten.

De in deze publicatie toegelichte resultaten bestrijken maar een deel van de inhoud van de regionale rekeningen. De gedetailleerde resultaten zijn online beschikbaar sinds 26 januari 2024 via de databank [NBB.Stat](#) van de Nationale Bank van België. De volledig beschikbare inhoud van de regionale rekeningen (gedetailleerdheid, beschouwde periode ...) wordt in een specifiek hoofdstuk beschreven. De website van de Nationale Bank van België verschaft trouwens toelichtingen van conceptuele en methodologische aard¹.

Voorts moet worden verduidelijkt dat de cijfers m.b.t. het laatste jaar, namelijk 2021, voorlopig zijn en dus later nog worden herzien². Bij gebrek aan voldoende exhaustieve basisgegevens worden de cijfers van het laatste jaar, op zowel nationaal als gewestelijk niveau, geraamd aan de hand van een vereenvoudigde methode. De resultaten van de voorgaande jaren worden geraamd volgens de zogenoemde 'definitieve' methode.

De regionale rekeningen van België worden opgesteld volgens de methodes, definities en nomenclaturen van het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen (ESR 2010).

1 Zie '[Regionale rekeningen. Methodologische herzieningen 2019 – Overzicht van de voornaamste wijzigingen](#)' en '[Regionale rekeningen. Conceptuele en methodologische toelichtingen ESR 2010](#)'

2 Er zijn voorlopige resultaten beschikbaar voor de toegevoegde waarde, de werkgelegenheid en de beloning van werknemers, en sinds dit jaar ook voor de inkomensrekeningen van de huishoudens en de verdeling van de consumptieve bestedingen.

Woord vooraf

Het Instituut voor de nationale rekeningen (INR) presenteert in deze publicatie de regionale rekeningen voor het jaar 2021/2022 volgens de ESR 2010-methodologie.

De hier getoonde regionale rekeningen zijn coherent met de [nationale rekeningen](#) gepubliceerd in oktober 2023.

De Raad van bestuur van het INR heeft de regionale rekeningen 2021/2022 goedgekeurd. Het Wetenschappelijk comité voor de nationale rekeningen, van zijn kant, heeft een positief advies verstrekt.

De voorzitter van de Raad van bestuur
van het Instituut voor de nationale rekeningen

Séverine Waterbley

Brussel, februari 2024

Inhoudstafel

Woord vooraf	3
--------------	---

Recenten ontwikkelingen

1. Economische bedrijvigheid	9
1.1 Bruto toegevoegde waarde naar volume	9
1.2 Bruto toegevoegde waarde tegen lopende prijzen	11
1.3 Bruto-investeringen in vaste activa	13
2. Arbeidsmarkt	14
2.1 Totale werkgelegenheid	14
2.2 Arbeidsvolume (gewerkte uren)	15
2.3 Beloning van werknemers	16
3. Rekeningen van de huishoudens en finale consumptieve bestedingen per institutionele sector	18
3.1 Netto beschikbaar inkomen	18
3.2 Finale consumptieve bestedingen	19
3.3 Bruto spaarquote	23

Economische structuur van de gewesten

1. Structuur van de toegevoegde waarde in de gewesten	24
2. Structuur van de werkgelegenheid in de gewesten	25
3. Gewestelijke structuur van de consumptie van de huishoudens	26

Methodologische herzieningen aangebracht in deze versie

1. Herziening van de ramingsmethode voor het laatste beschikbare jaar van de toegevoegde waarde.	27
2. Raming van het laatste beschikbare jaar voor de inkomens van de gezinnen et de finale consumptieve bestedingen	27

Herzelingen aangebracht in deze versie

1. Herzelingen voor de variabelen per bedrijfstak, uitgesplitst naar werkplaats 28
2. Herzelingen voor de inkomensrekeningen van de huishoudens en de finale consumptieve bestedingen per institutionele sector, uitgesplitst naar woonplaats 29
3. Regionale verdeling van de resultaten op basis van de nomenclatuur van territoriale eenheden voor de statistiek (NUTS) 30

Beschikbare reeksen 32

Bijlage 1: Overzichtstabellen (2019-2022)

- Sleutelvariabelen van de regionale rekeningen naar werkplaats 34
- Sleutelvariabelen van de rekeningen van de huishoudens en van de finale consumptieve bestedingen per sector, naar woonplaats, tegen lopende prijzen 35
- Sleutelvariabelen van de rekeningen van de huishoudens en van de finale consumptieve bestedingen per sector, naar woonplaats, per inwone, tegen lopende prijzen 36

Bijlage 2: Tabellen met bijdragen tot de regionale ontwikkelingen

- Bruto toegevoerde waarde in volume - Bijdrage per bedrijfstak (A38) tot de regionale en nationale ontwikkeling, 2021 en 2022 37
- Bruto toegevoerde waarde lopende prijzen - Bijdrage per bedrijfstak (A38) tot de regionale en nationale ontwikkeling, 2021 en 2022 38
- Bruto investeringen in vaste activa - Bijdrage per bedrijfstak (A38) tot de regionale en nationale ontwikkeling, 2020 en 2021 39
- Aantal werkzame personen - Bijdrage per bedrijfstak (A38) tot de regionale en nationale ontwikkeling, 2021 en 2022 40
- Aantal loontrekkende - Bijdrage per bedrijfstak (A38) tot de regionale en nationale ontwikkeling, 2021 en 2022 41
- Aantal zelfstandigen - Bijdrage per bedrijfstak (A38) tot de regionale en nationale ontwikkeling, 2021 en 2022 42
- Het totale arbeidsvolume - Bijdrage per bedrijfstak (A10) tot de regionale en nationale ontwikkeling, 2020 en 2021 43
- Aantal gewerkte uren door loontrekkende - Bijdrage per bedrijfstak (A38) tot de regionale en nationale ontwikkeling, 2020 en 2021 44

Aantal gewerkte uren door zelfstandigen - bijdrage per bedrijfstak (A10) tot de regionale en nationale ontwikkeling, 2020 en 2021	45
Beloning van de werknemers - bijdrage per bedrijfstak (A38) tot de regionale en nationale ontwikkeling, 2021 en 2022	46
Bijdrage tot de totale groei van de finale consumptieve bestedingen van de huishoudens in 2021 per bestedingscategorie (COICOP 3 digits)	47
Publicaties van het INR en contactpersonen	49
Algemene opmerkingen	53
Conventionele tekens	55
Lijst van afkortingen	57

Recente ontwikkelingen

In dit hoofdstuk worden de recente ontwikkelingen van de drie gewesten van het land besproken via een beknopte analyse van de voornaamste economische aggregaten uit de regionale rekeningen. Het bestaat uit drie delen. Het eerste handelt over de economische bedrijvigheid en heeft onder meer betrekking op de bruto toegevoegde waarde naar volume, de bruto toegevoegde waarde tegen lopende prijzen en de bruto-investeringen in vaste activa (zijnde de investeringen). In het tweede deel wordt de arbeidsmarkt besproken. De voornaamste variabelen zijn hierbij de werkgelegenheid, het arbeidsvolume (het aantal gewerkte uren) en de beloning van werknemers. Het derde deel heeft als thema de rekeningen van de huishoudens en de uitbreiding ervan, met name de inkomens, de consumptie per institutionele sector en de spaarquote.

De in het eerste en het tweede deel toegelichte aggregaten behoren tot de 'variabelen per bedrijfstak'. Overeenkomstig het ESR 2010 worden die verdeeld naar werkplaats (of productieplaats). De aggregaten van de rekeningen van de huishoudens, die in het derde deel zijn opgenomen, worden dan weer verdeeld naar woonplaats. Die precisering is belangrijk voor de interpretatie van de resultaten.

1. Economische bedrijvigheid

In dit deel wordt het verloop van de toegevoegde waarde besproken, enerzijds naar volume, en anderzijds tegen lopende prijzen, alsook de bruto-investeringen in vaste activa.

1.1 Bruto toegevoegde waarde naar volume

De toegevoegde waarde wordt gedefinieerd als het verschil tussen de productie en het intermediaire verbruik. De bruto toegevoegde waarde naar volume (of tegen vaste prijzen) komt overeen met de voor prijsveranderingen gecorrigeerde bruto toegevoegde waarde tegen lopende prijzen¹. Het verloop van de bruto toegevoegde waarde naar volume weerspiegelt grosso modo de economische groei van de gewesten².

Hoewel sommige activiteiten nog onder druk stonden, zorgde de geleidelijke opheffing van de COVID-bepalingen in **2021** voor een duidelijk herstel. De economische groei bedroeg 8,0 % in Vlaanderen, 4,3 % in Brussel en 4,4 % in Wallonië.

1 In de nationale rekeningen vindt de omzetting van lopende prijzen in prijzen van het voorgaande jaar plaats per bedrijfstak. Zowel de output als het intermediaire verbruik worden gedeïfleerd per bedrijfstak aan de hand van de meest adequate prijsindices en van het gewicht van de producten in de output en het intermediaire verbruik. In de regionale rekeningen wordt, bij gebrek aan beschikbare informatie, slechts één deflator gebruikt voor eenzelfde bedrijfstak, ongeacht het gewest, nl. die van de bruto toegevoegde waarde van België. Er wordt dus geen rekening gehouden met eventuele regionale prijsverschillen per bedrijfstak. Toch is het netto-effect van de prijsveranderingen verschillend van het ene gewest tot het andere. Dit komt doordat de bedrijfstakstructuur van de output en het intermediaire verbruik van elk gewest anders is (in dat verband is er sprake van een 'compositie-effect').

2 De regionale ontwikkeling van de bruto toegevoegde waarde naar volume is zeker de beste benadering van de economische groei in de gewesten. Die twee begrippen mogen evenwel niet worden verward. De economische groei komt overeen met de groei van het bruto binnenlands product (bbp). Het bbp is de som van de bruto toegevoegde waarden tegen basisprijzen, verhoogd met de productgebonden belastingen (inclusief belasting over de toegevoegde waarde), en verminderd met de subsidies op de producten. Het saldo van de twee laatstgenoemde elementen bedraagt ongeveer 11 % van het bbp in België. Het is echter niet gekend voor de gewesten. Het regionale bbp dient dus te worden afgeleid, waarbij de belastingen en subsidies op de producten geografisch worden verdeeld zoals de bruto toegevoegde waarde.

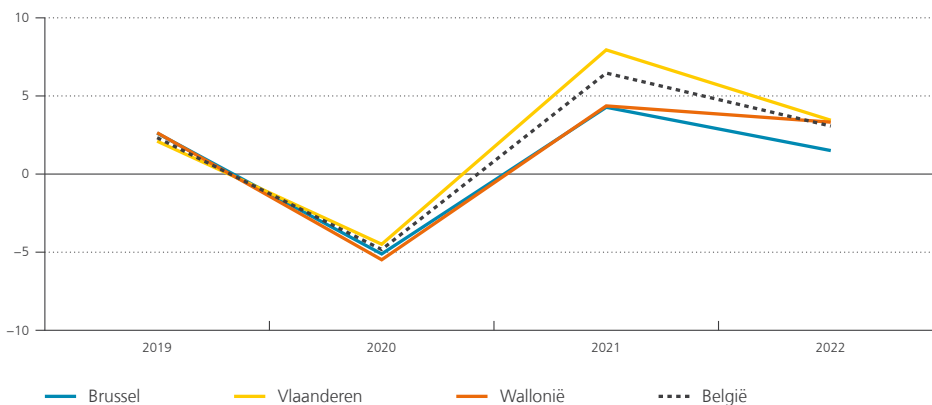
In Brussel werd de groei het sterkst ondersteund door de dienstverlening aan bedrijven (+1,3 procentpunt [pp.]) en door de tak overheidsdiensten en gezondheidszorg (+1,1 pp.).

In Vlaanderen en Wallonië leefde de handel, die in 2020 hard was getroffen, weer op. De economische opleving in het noordelijke en zuidelijke deel van het land is eveneens grotendeels te danken aan de krachtige ontwikkeling van de dienstverlening aan bedrijven, en van de overheidsdiensten en gezondheidszorg. Ondanks de nagenoeg symmetrische ontwikkelingen in die twee gewesten, werd de groei in Wallonië sterk vertraagd door de afname van de toegevoegde waarde in de industrie, met name in de farmaceutische nijverheid¹ (-1,4 pp.). Die daling in de farmaceutische nijverheid is grotendeels te wijten aan de instorting, bij een van de grote producenten in de sector, van de verkoop van een vaccin in het buitenland, zonder dat de kosten van dat bedrijf waren gedaald.

Grafiek 1

Ontwikkeling van de bruto toegevoegde waarde naar volume per gewest

(procenten)

Bron: INR.

Na dat krachtige herstel van de economische bedrijvigheid in 2021, normaliseerde de groei in **2022** de energiecrisis overschaduwde de verschillende bedrijfstakken, wat bijdroeg aan de afname van de economische groei in de drie gewesten.

De bedrijfstakken die een negatieve invloed uitoefenden op de groei, zijn vrij homogeen in de drie gewesten. De productie en distributie van elektriciteit en gas leverden een sterk negatieve bijdrage tot de groei (-0,7 pp. in Wallonië, -0,5 pp. in zowel Vlaanderen als Brussel). In de industrie zijn het de meest energie-intensieve bedrijfstakken, zoals de chemische nijverheid (-0,4 pp. in Vlaanderen, -0,2 pp. in Wallonië en 0,0 pp. in Brussel) en de metaalindustrie (respectievelijk -0,3 pp., -0,2 pp. en 0,0 pp.) die de groei het meest drukten³.

In Brussel kwam de sterkste ondersteuning van de groei in 2022 van de handel, het vervoer en de horeca (+0,8 pp.). Ondanks de versnelling van de groei tijdens die periode, bleef de horeca er onder het niveau van vóór de pandemie, anders dan in Vlaanderen en Wallonië, waar in 2022 het peil van 2019 werd overschreden. Daarentegen leverde de financiële activiteiten en verzekeringen een aanzienlijke negatieve bijdrage van -1,3 procentpunt. Door het gewicht van de financiële sector in Brussel had de achteruitgang van de economische activiteit een sterkere weerslag dan in de andere gewesten.

1 De farmaceutische nijverheid maakt deel uit van de nomenclatuur A38 van de bedrijfstakken. Zie de bijlagen voor nauwkeurige informatie over de bijdragen tot het verloop per bedrijfstak A38.
 2 De cijfers voor het jaar 2021 werden geraamd volgens de zogeheten 'voorlopige' methode. De resultaten voor de voorgaande jaren werden geraamd volgens de zogeheten 'definitieve' methode.
 3 De verdeling tussen de verschillende bedrijfstakken van de industrie en energie is beschikbaar in de nomenclatuur A38 in de bijlagen.

Hoewel Vlaanderen en Wallonië in eenzelfde tempo groeiden, waren de drijvende krachten achter hun economische expansie duidelijk verschillend. In Vlaanderen leverde de handel¹ de grootste bijdrage aan de groei in 2022, door een krachtige toename met +0,6 pp. Deze stijging is hoofdzakelijk toe te schrijven aan de aanwezigheid van een distributiecentrum voor een belangrijk farmaceutisch bedrijf dat coronavaccins produceert. Op te merken valt dat het groeitraject in de handel negatief zou zijn geweest zonder die farmaceutische onderneming. In het noordelijke deel van het land werd de groei ook ondersteund door de ontwikkeling van de overheidsdiensten en gezondheidszorg. In Wallonië floreerde de farmaceutische nijverheid, die 2,0 pp. bijdroeg tot de groei. Naast een gunstige algemene dynamiek was een opleving merkbaar in de productie van een van de grote actoren in die bedrijfstak. De overheidsdiensten (+1,1 pp.) hebben de Waalse groei eveneens krachtig ondersteund.

Tabel 1

Bruto toegevoegde waarde naar volume – Bijdrage van de A10-bedrijfstakken tot de ontwikkeling ervan in de gewesten en in België in 2021 en 2022

(in procentpunt)

	A10	2021				2022			
		Brussel	Vlaanderen	Wallonië	België	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	België
Landbouw, bosbouw en visserij	1	-0,01	0,01	0,04	0,02	0,00	-0,13	-0,11	-0,10
Industrie en energie	2	0,28	1,00	-0,97	0,41	0,09	-0,26	1,08	0,11
Bouwnijverheid	3	0,21	0,35	0,53	0,36	-0,22	-0,16	0,03	-0,13
Handel, transport, HoReCa	4	0,32	2,62	1,35	1,91	0,81	1,50	-0,03	1,03
Informatie en communicatie	5	0,73	0,33	0,13	0,36	0,43	0,08	0,15	0,16
Financiële activiteiten en verzekeringen	6	-0,02	0,15	0,02	0,09	-1,30	-0,13	-0,02	-0,31
Exploitatie van en handel in onroerend goed	7	0,12	0,45	0,30	0,36	0,32	0,45	0,59	0,46
Zakelijke dienstverlening	8	1,27	1,73	1,48	1,59	0,15	0,84	0,19	0,57
Overheidsdiensten en gezondheidszorg	9	1,08	1,08	1,26	1,14	0,76	0,97	1,11	0,97
Andere dienstverlenende activiteiten	10	0,28	0,23	0,22	0,24	0,47	0,27	0,33	0,32
Totaal (%)		4,28	7,95	4,36	6,46	1,50	3,44	3,32	3,07

Bron: INR.

- Top 2 hoogste bijdrage tot de ontwikkeling
- Top 2 laagste bijdrage tot de ontwikkeling

1.2 Bruto toegevoegde waarde tegen lopende prijzen

In tegenstelling tot de toegevoegde waarde naar volume, omvat de toegevoegde waarde tegen lopende prijzen het verloop van de prijzen voor de output en het intermediaire verbruik. De verschillen die tussen het verloop naar volume en dat tegen lopende prijzen tot uiting kunnen komen, met name in de analyse van de bijdragen van de bedrijfstakken tot de groei, zijn dus het resultaat van het 'prijseffect' en van de structuur van de bedrijfstakken.

Het jaar **2021** werd gekenmerkt door een sterk herstel na de gezondheids crisis in 2020. De groei van de bruto toegevoegde waarde tegen lopende prijzen beliep 7,0 % in Brussel, 11,1 % in Vlaanderen en 7,5 % in Wallonië.

In de drie gewesten hebben de dienstverlening aan bedrijven en de overheidsdiensten en gezondheidszorg de groei sterk aangewakkerd. Samen droegen deze bedrijfstakken tot de groei bij ten belope van respectievelijk 3,4 en 3,3 procentpunt in Wallonië en in Vlaanderen en 2,8 procentpunt in Brussel.

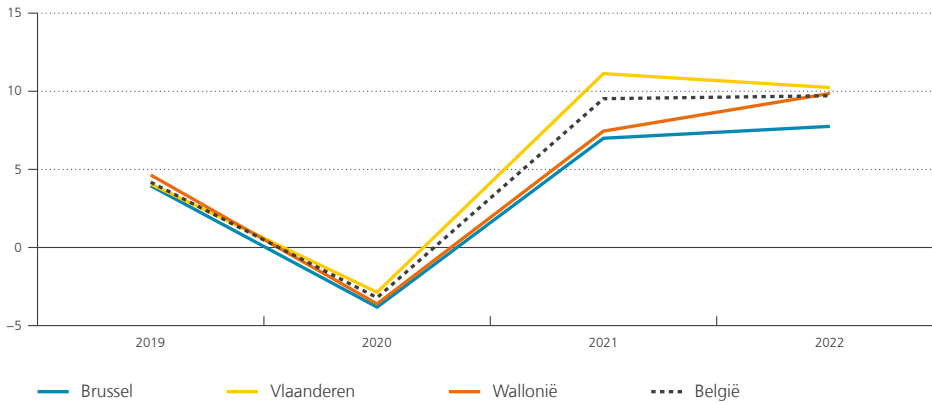
In Vlaanderen werd de vooruitgang, die groter was dan in beide andere gewesten, vooral gedragen door de goede resultaten in, enerzijds, de industrie en energie (+2,3 pp.) en, anderzijds, de handel, vervoer en horeca (+3,3 pp.).

In Wallonië werd het herstel eveneens sterk geschraagd door de toename in de tak handel, vervoer en horeca (+1,9 pp.).

¹ De handel maakt deel uit van de nomenclatuur A38 van de bedrijfstakken. Zie de bijlagen voor nauwkeurige informatie over de bijdragen tot het verloop per bedrijfstak A38.

Grafiek 2

Ontwikkeling van de bruto toegevoegde waarde tegen lopende prijzen per gewest (procenten)

Bron: INR.

In **2022** was de impact van de prijsstijging duidelijk zichtbaar in de groei van de bruto toegevoegde waarde tegen lopende prijzen. De groeicijfers in Brussel en Wallonië lagen, met respectievelijk 7,8 % en 9,9 %, nog hoger dan in 2021. In Vlaanderen ligt het groeipercentage met 10,2 % dicht bij dat van 2021.

In de drie gewesten was de impact van de prijsstijging het meest voelbaar in de bedrijfstak industrie en energie. Deze bedrijfstak leverde een bijdrage tot de groei van 1,5 procentpunt in Brussel, 2,3 procentpunt in Vlaanderen en 3,5 procentpunt in Wallonië. De groter dan gemiddelde bijdrage tot de groei in Wallonië is ook te danken aan de bijdrage van de farmaceutische nijverheid (zie paragraaf 1.1).

In Vlaanderen werd de vooruitgang, die groter was dan in beide andere gewesten, vooral gedragen door de goede resultaten in de tak handel, vervoer en horeca (+2,9 pp.).

In Wallonië werd de groei sterk ondersteund door de toename van de overheidsdiensten en de gezondheidszorg (+2,5 pp.).

In Brussel werd de groei ook fors aangewakkerd door de stijging in, enerzijds, de overheidsdiensten en gezondheidszorg (+2,2 pp.) en, anderzijds, de handel, vervoer en horeca (+1,8 pp.).

Tabel 2

Bruto toegevoegde waarde tegen lopende prijzen – Bijdrage van de A10-bedrijfstakken tot de ontwikkeling ervan in de gewesten en in België in 2021 en 2022

(in procentpunt)

	A10	2021				2022			
		Brussel	Vlaanderen	Wallonië	België	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	België
Landbouw, bosbouw en visserij	1	0,00	0,03	0,07	0,03	0,00	0,22	-0,30	0,06
Industrie en energie	2	0,77	2,28	0,18	1,51	1,48	2,31	3,50	2,43
Bouwnijverheid	3	0,33	0,67	0,81	0,64	0,00	0,46	0,61	0,41
Handel, transport, HoReCa	4	0,80	3,25	1,85	2,48	1,75	2,87	1,11	2,27
Informatie en communicatie	5	0,70	0,36	0,15	0,37	0,56	0,18	0,22	0,26
Financiële activiteiten en verzekeringen	6	1,04	0,38	0,28	0,48	-0,03	0,11	0,20	0,10
Exploitatie van en handel in onroerend goed	7	0,26	0,63	0,51	0,54	0,55	0,76	0,94	0,76
Zakelijke dienstverlening	8	1,39	1,87	1,61	1,72	0,79	1,54	0,74	1,22
Overheidsdiensten en gezondheidszorg	9	1,40	1,42	1,77	1,50	2,19	1,53	2,50	1,87
Anderere dienstverlenende activiteiten	10	0,30	0,24	0,23	0,25	0,46	0,27	0,32	0,31
Totaal (%)		6,99	11,13	7,45	9,53	7,75	10,24	9,86	9,71

Bron: INR.

■ Top 2 hoogste bijdrage tot de ontwikkeling
 ■ Top 2 laagste bijdrage tot de ontwikkeling

1.3 Bruto-investeringen in vaste activa

In **2021** trokken de investeringen aan, met een forse groei in Vlaanderen (10,4 %) en in Wallonië (13,2 %), terwijl de groei in Brussel een lichte stijging van 0,2% liet optekenen, minder uitgesproken dan in de andere gewesten.

In Brussel werd de groei hoofdzakelijk afgeremd door de achteruitgang van de financiële diensten (-6,0 pp.). Deze daling werd echter deels gecompenseerd door een forse bijdrage van investeringen in overheidsdiensten en gezondheidszorg.

In Vlaanderen en Wallonië werd de dynamiek vooral geschraagd door investeringen in vastgoedactiviteiten en in de handel, vervoer en horeca. Bovendien werd de Waalse groei aangewakkerd door de investeringen in de bedrijfstak industrie en energie.

Tabel 3

Bruto kapitaalvorming van vaste activa – Bijdrage van de A10-bedrijfstakken tot de ontwikkeling ervan in de gewesten en in België in 2020 en 2021

(in procentpunt)

	A10	2020				2021			
		Brussel	Vlaanderen	Wallonië	België	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	België
Landbouw, bosbouw en visserij	1	-0,05	-0,04	0,10	-0,01	0,02	0,08	0,21	0,10
Industrie en energie	2	-1,79	-0,28	-0,81	-0,61	-1,01	0,37	2,75	0,68
Bouwnijverheid	3	0,23	0,11	-0,41	0,01	-1,12	0,61	0,63	0,36
Handel, transport, HoReCa	4	-3,13	-1,16	-1,59	-1,53	1,73	2,02	2,22	2,02
Informatie en communicatie	5	-0,83	-0,36	-0,75	-0,51	2,68	0,44	0,70	0,82
Financiële activiteiten en verzekeringen	6	6,74	-1,74	-0,12	-0,18	-6,03	1,33	-0,13	-0,06
Exploitatie van en handel in onroerend goed	7	-0,53	-0,43	-1,41	-0,66	-0,12	3,38	3,66	2,92
Zakelijke dienstverlening	8	-1,12	-0,89	-0,37	-0,81	-1,25	1,83	2,34	1,49
Overheidsdiensten en gezondheidszorg	9	-0,82	0,20	-0,37	-0,03	5,25	0,29	0,85	1,12
Andere dienstverlenende activiteiten	10	-0,15	-0,13	-0,56	-0,23	0,00	0,07	0,04	0,05
Totaal (%)		-1,45	-4,72	-6,28	-4,56	0,15	10,43	13,27	9,52

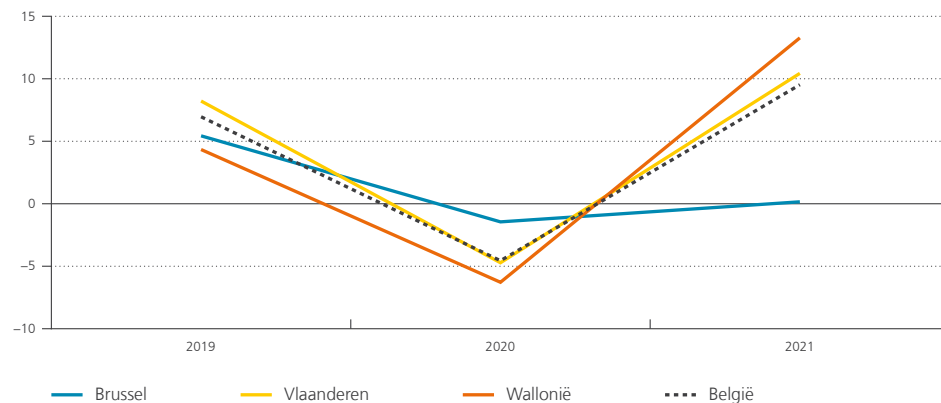
Bron: INR.

- Top 2 hoogste bijdrage tot de ontwikkeling
- Top 2 laagste bijdrage tot de ontwikkeling

Grafiek 3

Ontwikkeling van de bruto kapitaalvorming van vaste activa per gewest

(procenten)

Bron: INR.

2. Arbeidsmarkt

In dit deel wordt de arbeidsmarkt behandeld. Achtereenvolgens worden de totale werkgelegenheid, het arbeidsvolume (het aantal gewerkte uren) en de beloning van werknemers besproken.

2.1 Totale werkgelegenheid

In **2021** nam de totale werkgelegenheid fors toe in Vlaanderen (+2,0 % of +58 800 personen) en in Wallonië (+2,1 % of +27 500 personen). De dienstverlening aan bedrijven droeg in die twee gewesten het meest bij tot de werkgelegenheidsgroei. Deze groei vloeide ook voort uit gunstige ontwikkelingen van de bedrijfstakken overheidsdiensten en gezondheidszorg, bouwnijverheid en handel.

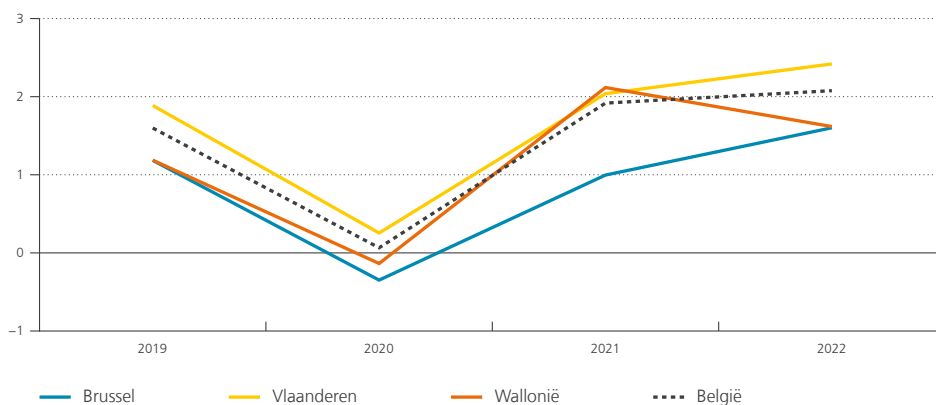
In Brussel was de werkgelegenheidsgroei gematigder (+1,0 % of +7 100 personen). In vergelijking met de twee andere gewesten werd de dynamiek vooral afgeremd door een minder krachtige stijging in de dienstverlening aan bedrijven en door de teruggang van de werkgelegenheid in de bedrijfstak van handel, vervoer en horeca.

In de drie gewesten groeide de zelfstandige werkgelegenheid in een sneller tempo dan de werkgelegenheid van loontrekkenden.

Grafiek 4

Ontwikkeling van de totale werkgelegenheid per gewest

(procenten)

Bron: INR.

Na een aanzienlijke stijging in 2021 versnelde de werkgelegenheidsgroei in Vlaanderen in **2022** (+2,4 % of +71 200 personen) en maakte Brussel een inhaalbeweging (+1,6 % of +11 500 personen). De bedrijfstakken die het sterkst bijdroegen tot de werkgelegenheidsgroei in de gewesten zijn handel, vervoer en horeca, en de dienstverlening aan bedrijven.

In Wallonië, daarentegen, liet de werkgelegenheid in 2022 een gematigder verloop optekenen (+1,6 % of +21 500 personen). De dynamiek van het gewest werd afgeremd door een minder uitgesproken stijging in de dienstverlening aan bedrijven.

In de drie gewesten was een duidelijke vertraging in de groei van het aantal zelfstandigen te zien.

Tabel 4

Totale werkgelegenheid – Bijdrage van de A10-bedrijfstakken tot de ontwikkeling ervan in de gewesten en in België in 2021 en 2022

(in procentpunt)

	A10	2021				2022			
		Brussel	Vlaanderen	Wallonië	België	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	België
Landbouw, bosbouw en visserij	1	0,01	0,02	0,00	0,01	0,00	0,00	-0,01	0,00
Industrie en energie	2	0,00	0,07	0,00	0,04	-0,01	0,21	0,08	0,15
Bouwnijverheid	3	0,00	0,25	0,20	0,20	-0,01	0,12	0,14	0,11
Handel, transport, HoReCa	4	-0,39	0,25	0,31	0,17	0,46	0,60	0,48	0,55
Informatie en communicatie	5	0,15	0,11	0,11	0,11	0,18	0,13	0,09	0,13
Financiële activiteiten en verzekeringen	6	-0,02	-0,04	-0,02	-0,03	-0,07	-0,03	-0,02	-0,03
Exploitatie van en handel in onroerend goed	7	0,00	0,00	0,01	0,00	0,01	0,01	0,01	0,01
Zakelijke dienstverlening	8	0,38	0,91	0,95	0,84	0,55	0,66	0,36	0,56
Overheidsdiensten en gezondheidszorg	9	0,75	0,36	0,54	0,47	0,37	0,52	0,32	0,44
Andere dienstverlenende activiteiten	10	0,12	0,11	0,01	0,08	0,11	0,19	0,15	0,17
Totaal (%)		1,00	2,04	2,12	1,92	1,60	2,42	1,62	2,08

Bron: INR.

- Top 2 hoogste bijdrage tot de ontwikkeling
- Top 2 laagste bijdrage tot de ontwikkeling

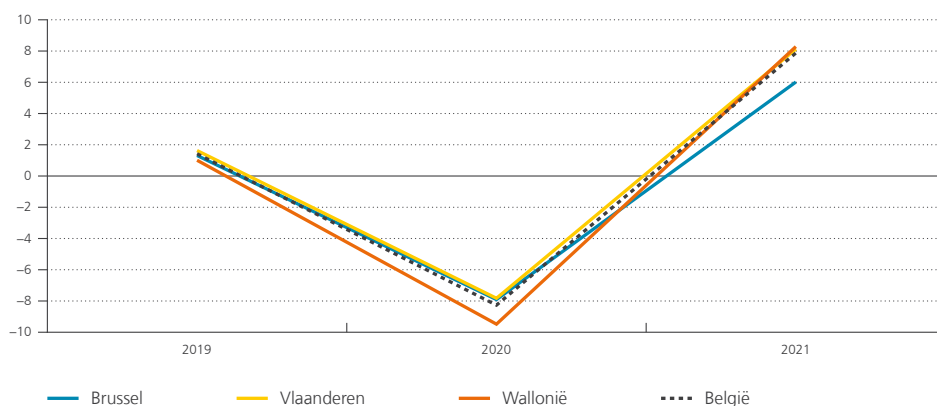
2.2 Arbeidsvolume (gewerkte uren)

In **2021** herstelde het arbeidsvolume zich sterk in de drie gewesten, nadat het door de COVID-19-pandemie was gedaald. De groei bedroeg 6,0 % in Brussel, 8,1 % in Vlaanderen en 8,3 % in Wallonië.

Grafiek 5

Ontwikkeling van het arbeidsvolume per gewest

(procenten)

Bron: INR.

Het herstel was vergelijkbaar in de drie gewesten. De dienstverlening aan bedrijven en de tak handel, vervoer en horeca droegen het sterkst bij tot de groei.

In Brussel bleef de groei lager dan in de andere gewesten door een kleinere bijdrage van de bouwnijverheid en de sector industrie en energie.

Tabel 5

Arbeidsvolume – Bijdrage van de A10-bedrijfstakken tot de ontwikkeling ervan in de gewesten en in België in 2020 en 2021

(in procentpunt)

	A10	2020				2021			
		Brussel	Vlaanderen	Wallonië	België	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	België
Landbouw, bosbouw en visserij	1	0,00	0,11	-0,12	0,03	0,00	-0,03	-0,01	-0,02
Industrie en energie	2	-0,61	-0,94	-0,99	-0,91	0,27	0,86	0,58	0,70
Bouwnijverheid	3	-0,45	-0,19	-0,76	-0,38	0,38	0,73	0,86	0,71
Handel, transport, HoReCa	4	-3,03	-2,63	-3,41	-2,89	1,03	1,83	2,28	1,83
Informatie en communicatie	5	-0,22	-0,05	-0,18	-0,11	0,31	0,21	0,24	0,23
Financiële activiteiten en verzekeringen	6	-0,09	-0,04	-0,10	-0,06	0,02	-0,04	0,03	-0,01
Exploitatie van en handel in onroerend goed	7	-0,04	-0,08	-0,08	-0,07	0,04	0,05	0,12	0,06
Zakelijke dienstverlening	8	-2,70	-2,64	-2,48	-2,61	2,48	2,70	2,65	2,66
Overheidsdiensten en gezondheidszorg	9	0,10	-0,45	-0,44	-0,36	0,96	1,08	1,00	1,06
Andere dienstverlenende activiteiten	10	-0,85	-0,91	-0,92	-0,90	0,52	0,74	0,53	0,65
Totaal (%)		-7,91	-7,82	-9,48	-8,26	6,02	8,13	8,28	7,87

Bron: INR.

- Top 2 hoogste bijdrage tot de ontwikkeling
- Top 2 laagste bijdrage tot de ontwikkeling

2.3 Beloning van werknemers

In **2021** is de loonsom fors gestegen. De groei was sterker in Wallonië (+6,4 %) en in Vlaanderen (+6,2 %) dan in Brussel (+5,4 %), waar de industrie en de handel in geringere mate tot dat herstel bijdroegen.

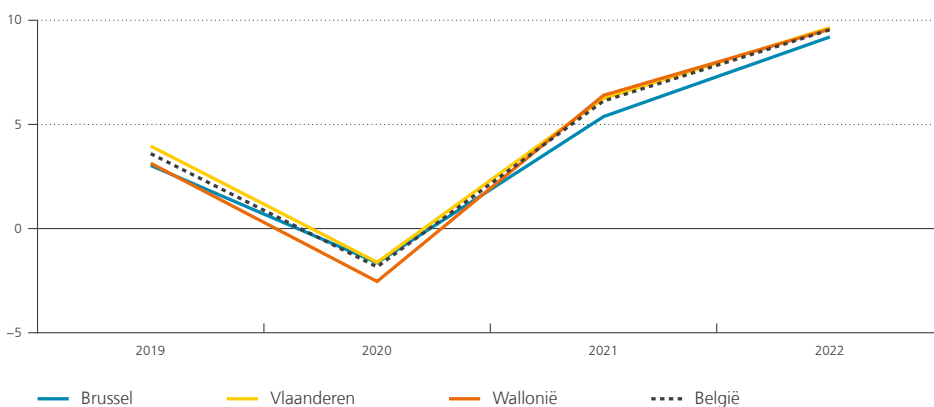
Tot de bedrijfstakken die het sterkst tot de toename van de loonsom in de drie gewesten bijdroegen, behoren de overheidsdiensten en gezondheidszorg, de dienstverlening aan bedrijven, en de tak handel, vervoer en horeca.

In **2022** zette die opwaartse tendens zich voort in de drie gewesten. De groei van de loonsom ligt zeer dicht bij elkaar: 9,6 % voor Vlaanderen en Wallonië en 9,2 % voor Brussel. Naast de verhoging van het arbeidsvolume, speelden de indexeringen een belangrijke rol bij deze groei. Dat verschijnsel is bijzonder goed zichtbaar in de overheidsdiensten en gezondheidszorg, waar in de loop van 2022 verschillende indexeringen werden toegekend. Daarnaast droeg ook de tak handel, vervoer en horeca sterk bij tot de groei.

Grafiek 6

Ontwikkeling van de beloning van werknemers per gewest

(procenten)

Bron: INR.

Tabel 6

Beloning van werknemers – Bijdrage van de A10-bedrijfstakingen tot de ontwikkeling ervan in de gewesten en in België in 2021 en 2022

(in procentpunt)

	A10	2021				2022			
		Brussel	Vlaanderen	Wallonië	België	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	België
Landbouw, bosbouw en visserij	1	0,00	0,00	0,02	0,01	0,00	0,04	0,02	0,03
Industrie en energie	2	0,10	0,99	1,08	0,85	0,52	1,60	0,86	1,22
Bouwnijverheid	3	0,09	0,40	0,60	0,39	0,03	0,37	0,52	0,34
Handel, transport, HoReCa	4	0,86	1,50	1,50	1,38	1,68	2,39	2,23	2,22
Informatie en communicatie	5	0,65	0,32	0,21	0,35	0,57	0,35	0,22	0,36
Financiële activiteiten en verzekeringen	6	0,33	0,03	0,00	0,08	0,63	0,09	0,09	0,19
Exploitatie van en handel in onroerend goed	7	0,03	0,03	0,02	0,03	0,06	0,05	0,05	0,05
Zakelijke dienstverlening	8	1,20	1,45	1,21	1,35	1,27	1,45	0,91	1,29
Overheidsdiensten en gezondheidszorg	9	1,66	1,33	1,59	1,47	3,76	2,99	4,34	3,46
Andere dienstverlenende activiteiten	10	0,44	0,18	0,18	0,23	0,68	0,32	0,32	0,39
Totaal (%)		5,37	6,24	6,40	6,12	9,20	9,64	9,57	9,54

Bron: INR.

- Top 2 hoogste bijdrage tot de ontwikkeling
- Top 2 laagste bijdrage tot de ontwikkeling

3. Rekeningen van de huishoudens en finale consumptieve bestedingen per institutionele sector

In dit derde deel worden, voor de afgelopen jaren, de ontwikkelingen voorgesteld en toegelicht van de belangrijkste variabelen in de rekeningen van de huishoudens, namelijk het inkomen, de finale consumptieve bestedingen en de spaarquote. Ter herinnering, deze aggregaten worden berekend volgens de woonplaats van het huishouden.

De regionale rekeningen bevatten voor het eerst een voorlopige raming voor het jaar T-1 (hier 2022). De resultaten voor de rekeningen van de huishoudens zijn beschikbaar tot de (netto) besparingen op het niveau van de gewesten. Er wordt meer informatie verschaft in de paragraaf over de methodologische herzieningen.

3.1 Netto beschikbaar inkomen

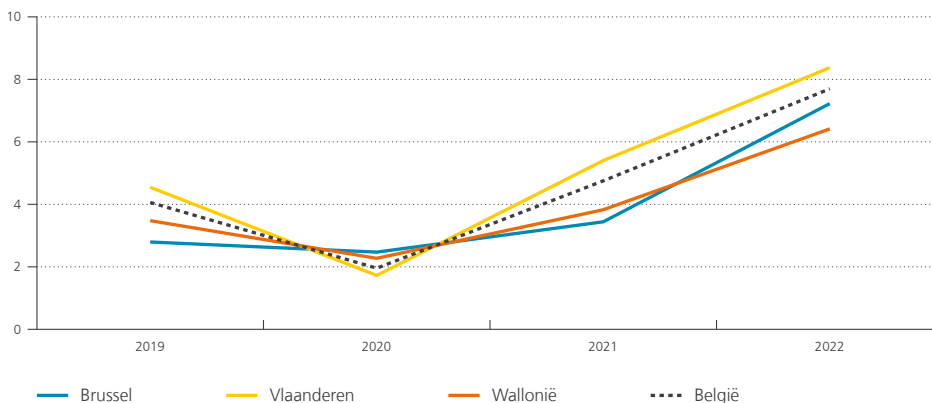
Het netto beschikbaar inkomen omvat het inkomen dat huishoudens ontvangen voor hun deelname aan het productieproces en het inkomen uit vermogen (primair inkomen), vermeerderd met de sociale uitkeringen en de uitkeringen schadeverzekering, en verminderd met de sociale premies, de belastingen en de verzekeringspremies.

Na de door de COVID-19-crisis veroorzaakte daling begon het groeipad van het beschikbaar inkomen (in nominale termen) zich in **2021** te herstellen, gevolgd door een forse versnelling in **2022**. De sterkste toename werd opgetekend in Vlaanderen, waar de gemiddelde Belgische groei (+4,8 % in 2021 en +7,7 % in 2022) werd overtroffen dankzij een inhaalbeweging die in 2021 werd ingezet (+5,4 %) en die in 2022 nog in kracht toenam (+8,4 %). De tendens was ook opwaarts gericht in Brussel en Wallonië, waar de groei in 2021 evenwel minder uitgesproken was (respectievelijk +3,4 % en +3,8 %), maar aanzienlijk toenam in 2022 (respectievelijk +7,2 % en +6,4 %).

Grafiek 7

Verloop van het netto beschikbaar inkomen per gewest

(procenten)

Bron: INR.

Het primaire inkomen, dat het grootste deel van het beschikbaar inkomen van de gezinnen vertegenwoordigt, trok in 2021 sterk aan, nadat het in 2020 brusk was gedaald naar aanleiding van de COVID-19-crisis. Deze dynamiek zette zich voort in 2022 en werd hoofdzakelijk gedreven door de beloning van werknemers, die krachtig groeide onder invloed van automatische loonindexeringsmechanismen en de toename van het arbeidsvolume in de privésector. Brussel liet de sterkste toename optekenen, gevolgd door Vlaanderen en Wallonië.

Ook het inkomen uit vermogen ondersteunde in belangrijke mate de stijging van het primaire inkomen, onder meer dankzij de toename van de dividenden en, vooral, de groei van de ontvangen rente, die kan worden toegeschreven aan de stijging van de marktrente. In Vlaanderen en Brussel versnelden de investeringsinkomens het sterkst, terwijl Wallonië een gematigder groei liet optekenen. Over het geheel genomen droeg het primaire inkomen van Vlaanderen het sterkst bij tot de groei van het beschikbaar inkomen (12,2 procentpunt), gevolgd door Brussel (12 procentpunt) en Wallonië (9,4 procentpunt).

De indexering had ook duidelijke gevolgen voor de secundaire inkomensverdeling, met een invloed op zowel de middelen als de uitgaven. Onder meer de sterke loonstijging leidde in 2022 tot een aanzienlijke toename van de sociale bijdragen en de belastingen. Hoewel de sociale uitkeringen toenamen door de indexeringen, werden de gevolgen van deze toename afgezwakt door het einde van de steunmaatregelen in verband met COVID-19. Over het geheel genomen droegen de netto sociale overdrachten, dat wil zeggen de ontvangsten verminderd met de uitkeringen, negatief bij tot de groei van het beschikbaar inkomen. Die groei kreeg evenwel een extra impuls door de steunmaatregelen die tijdens de 'energiecrisis' werden genomen. In Wallonië was de nettobijdrage van die overdrachten het grootst, gevolgd door Vlaanderen en Brussel.

Tabel 7

Netto beschikbaar inkomen – bijdrage per component tot de regionale en nationale ontwikkeling, in 2021 en 2022

(in procentpunt)

Secundaire inkomensverdelingsrekening (II.2) (netto)	2021				2022			
	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	België	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	België
<i>Middelen</i>								
Exploitatieoverschot (B2n)	-0,12	-0,02	0,00	-0,02	0,23	0,29	0,16	0,25
Gemengd inkomen (B3n)	0,94	1,13	1,05	1,09	0,38	0,71	0,58	0,64
Beloning van werknemers (D1)	4,70	5,76	5,29	5,52	9,16	8,82	8,49	8,76
Inkomen uit vermogen (D4)	0,96	1,48	1,10	1,32	3,13	3,53	1,36	2,87
Toegerekende sociale premies t.l.v. werkgevers (D.612m)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sociale uitkeringen (exclusief sociale overdrachten in natura) (D.62)	-0,36	0,09	-0,08	0,00	0,46	2,00	2,27	1,93
Overige inkomensoverdrachten (D.7)	0,16	-0,19	0,04	-0,09	0,81	0,76	0,95	0,82
<i>Bestedingen</i>								
Inkomen uit vermogen (D4)	-0,05	-0,08	-0,10	-0,08	-0,92	-1,18	-1,15	-1,15
Belastingen op inkomen, vermogen, ... (D.5)	-0,92	-0,88	-1,78	-1,14	-2,82	-3,42	-3,25	-3,31
Sociale premies (D.61)	-1,12	-1,59	-1,37	-1,48	-2,67	-2,94	-2,82	-2,88
Uitkeringen overige sociale verzekeringen (D.622b)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Overige inkomensoverdrachten (D.7)	-0,76	-0,31	-0,32	-0,36	-0,55	-0,20	-0,16	-0,22
Netto beschikbaar inkomen (B.6n)	3,44	5,40	3,83	4,75	7,22	8,37	6,42	7,70

Bron: INR.

□ Componenten van de rekening voor bestemming van primaire inkomens

■ Top 2 hoogste bijdrage tot de ontwikkeling

■ Top 2 laagste bijdrage tot de ontwikkeling

De dynamiek in Vlaanderen vergroot opnieuw de inkomens kloof tussen de gewesten. In 2022 beliep het netto beschikbaar inkomen per inwoner € 22 588 in Brussel en € 22 513 in Wallonië. Dat is 15 % minder dan in Vlaanderen (€ 26 567).

3.2 Finale consumptieve bestedingen

De finale consumptieve bestedingen omvatten de effectief door de huishoudens, de overheid en de instellingen zonder winst oogmerk ten behoeve van huishoudens (IZWBH) verrichte uitgaven voor het verwerven van goederen en diensten om aan de individuele of collectieve consumptieve behoeften te voldoen. De resultaten worden getoond in volgorde van de omvang van die consumptieve bestedingen, te beginnen met de finale consumptieve bestedingen van de huishoudens, die bijna twee derde van het totaal uitmaken.

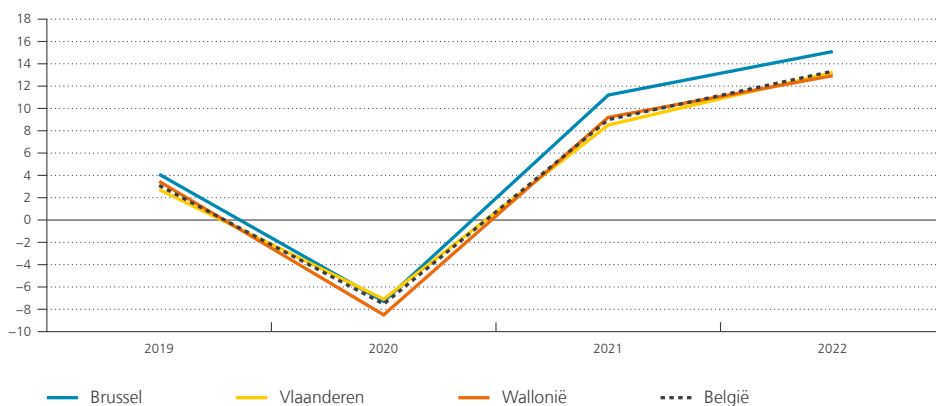
3.2.1 Finale consumptieve bestedingen van de huishoudens

Na de daling van 2020 vertoonden de finale consumptieve bestedingen (in nominale termen) een krachtig herstel in **2021**, met +11,2 % in Brussel, +9,2 % in Wallonië en +8,5 % in Vlaanderen, door de opheffing van verschillende beperkende maatregelen die de economie vertraagden.

Grafiek 8

Ontwikkeling van de finale consumptieve bestedingen van de huishoudens

(procenten)

Bron: INR.

De bestedingscategorieën die in 2020 het sterkst afnamen in de drie gewesten, veerden in 2021 het sterkst op. Hoewel de cultuur en de horeca nog altijd met verscheidene beperkingen worden geconfronteerd, lieten de respectieve bestedingscategorieën een sterk herstel optekenen (respectievelijk COICOP 09 en COICOP 11). Het toerisme herstelde zich ook sterk in de drie gewesten, maar het peil van de uitgaven lag nog altijd fors lager dan vóór de pandemie.

In 2021 werden de gezinnen geconfronteerd met sterke prijsstijgingen; vooral gas, elektriciteit en andere brandstoffen werden flink duurder. Daardoor droegen de uitgaven voor huisvesting in ruime zin, met inbegrip van energie (COICOP 04), het sterkst bij tot de groei, zowel in Wallonië (2,2 procentpunt) als in Brussel (2 procentpunt) en Vlaanderen (1,8 procentpunt).

Tabel 8

Finale consumptieve bestedingen van de huishoudens - bijdragen van de bestedingscategorieën COICOP 2 digits tot het regionale en nationale verloop in 2021

(in procentpunt)

	2021			
	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	België
Voedingsmiddelen en alcoholvrije dranken	0,45	0,26	0,28	0,29
Alcoholische dranken en tabak	0,46	0,34	0,25	0,32
Kleding en schoeisel	1,04	0,74	0,57	0,72
Huisvesting, water, gas, elektriciteit en andere brandstoffen	2,02	1,75	2,18	1,90
Stoffering, huishoudelijke apparaten en dagelijks onderhoud	1,50	0,49	0,84	0,70
Gezondheidszorg	0,58	0,64	0,82	0,69
Vervoer	0,49	0,47	0,89	0,60
Communicatie	0,02	0,05	0,01	0,04
Recreatie en cultuur	1,39	0,83	0,87	0,90
Onderwijs	0,05	0,04	0,04	0,04
Restaurants en hotels	1,66	1,45	1,16	1,39
Diverse goederen en diensten	1,52	1,45	1,30	1,41
p.m. totale groei (in %)	11,17	8,51	9,21	9,00

Bron: INR.

■ Top 3 hoogste bijdrage tot de ontwikkeling
 ■ Top 3 laagste bijdrage tot de ontwikkeling

Na het herstel van de consumptie in 2021 versnelde de groei van de consumptieve bestedingen (in nominale termen) in **2022** onder invloed van de prijsstijgingen. Volgens een eerste raming bereikten de finale consumptieve bestedingen een totaal van € 274,9 miljard voor heel België (+13,3 %), dat als volgt is verdeeld over de drie gewesten: € 163,5 miljard in Vlaanderen (+13,2 %), € 81,5 miljard in Wallonië (+12,9 %) en € 29,9 miljard in Brussel (+15,1 %).

De sterkere groei in Brussel is voornamelijk toe te schrijven aan een verschillend consumptieprofiel. De Brusselse gezinnen besteden immers relatief meer aan huisvesting en energie, een categorie die overigens sterk werd getroffen door de stijgende prijzen. Bovendien nam het aan cultuur en vrije tijd bestede percentage ook sneller toe in Brussel dan in de andere gewesten.

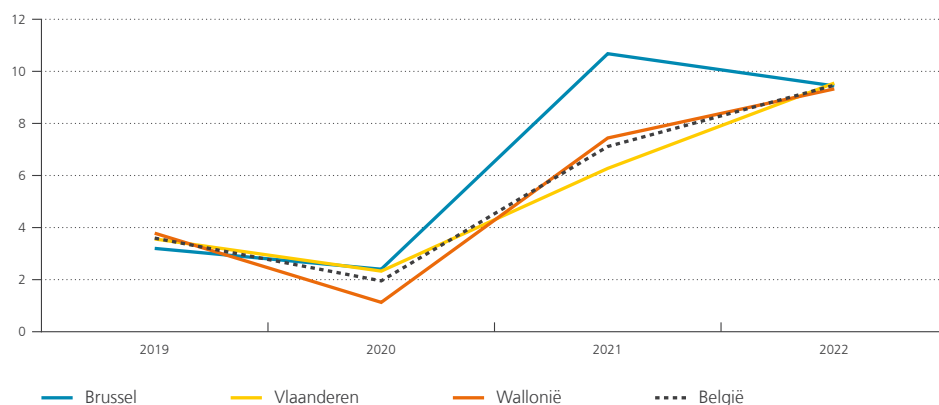
3.2.2 Finale consumptieve bestedingen van de overheid

In **2022** bedroegen de finale consumptieve bestedingen van de overheid € 131,8 miljard op nationaal niveau, dat is een sterke stijging met 9,5 %. Deze sterke toename van de bestedingen tegen lopende prijzen is hoofdzakelijk toe te schrijven aan de sterke prijsstijging die aanleiding heeft gegeven tot loonsverhogingen. Op gewestelijk niveau namen ze toe met 9,4 % in Brussel, 9,5 % in Vlaanderen en 9,3 % in Wallonië. Ten opzichte van **2021** vertraagde de groei in Brussel (-1,3 procentpunt), terwijl hij in Wallonië en vooral in Vlaanderen versnelde (met respectievelijk +1,9 en +3,2 procentpunt).

Grafiek 9

Ontwikkeling van de finale consumptieve bestedingen van de overheid

(procenten)

Bron: INR.

In de drie gewesten droegen de collectieve bestedingen, die onder meer justitie, politie, defensie en gemeenschapsvoorzieningen omvatten, positief en in dezelfde mate bij tot de totale groei. De gezondheidszorg leverde in de drie gewesten een sterk positieve bijdrage. In Brussel vormden de sociale overdrachten in natura, uitgezonderd het onderwijs, in vergelijking met de twee andere gewesten een dynamischer component van de groei.

Tabel 9

Bijdragen van de belangrijkste componenten tot de regionale en nationale ontwikkeling van de finale consumptieve bestedingen van de overheid, in 2021

(in procentpunt)

	2021			
	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	België
Individuele consumptieve bestedingen (P.31) = sociale overdrachten in natura (D.63)	9,57	5,03	6,31	5,92
Niet-marktproductie (D.631)	3,81	1,58	1,93	1,32
<i>waarvan : onderwijs</i>	1,32	1,11	0,80	1,03
Aangekochte marktproductie (D.632)	5,76	3,45	4,39	4,00
<i>waarvan : gezondheidszorg</i>	3,16	3,12	3,44	3,23
Collectieve consumptieve bestedingen (P.32)	1,11	1,24	1,13	1,19
p.m. totale groei (in %)	10,68	6,27	7,44	7,11

Bron: INR.

3.2.3 Finale consumptieve bestedingen van de instellingen zonder winstoogmerk ten behoeve van huishoudens (IZWBH)

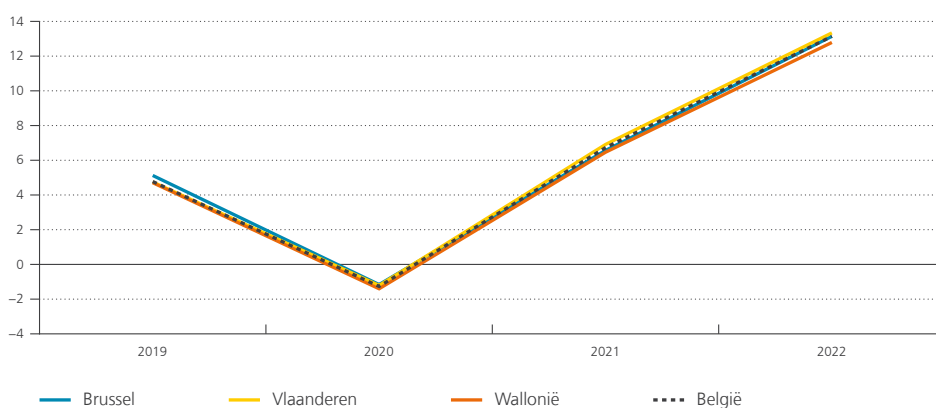
Het is belangrijk op te merken dat de componenten van de finale consumptieve bestedingen van de IZWBH, bij hypothese, voornamelijk op basis van bevolkingsaantallen (de totale bevolking of bepaalde bevolkingsgroepen) over de geografische entiteiten worden verdeeld. Dit verklaart het geringe verschil in groei tussen de drie gewesten.

Na het herstel in **2021** blijven de finale consumptieve bestedingen van de IZWBH in **2022** verder stijgen in de drie gewesten, als gevolg van de sterke inflatie. In absolute cijfers bedroegen de finale consumptieve bestedingen van de IZWBH € 6,0 miljard voor België (+13,1 %), waarvan € 3,5 miljard in Vlaanderen (+13,3 %), € 1,9 miljard in Wallonië (+12,8 %) en € 0,6 miljard in Brussel (+13,1 %).

Grafiek 10

Ontwikkeling van de finale consumptieve bestedingen van de IZWBH

(procenten)

Bron: INR.

3.3 Brutospaarquote

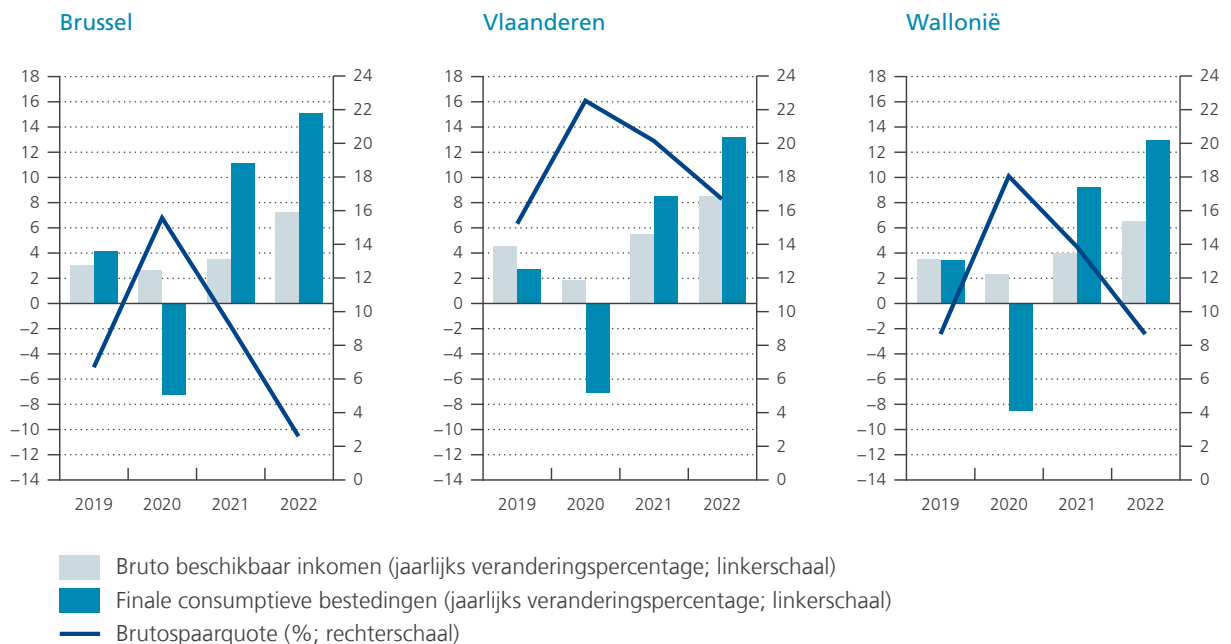
De brutospaarquote wordt gedefinieerd als de verhouding tussen de brutobesparingen en het bruto beschikbaar inkomen nadat het werd gecorrigeerd voor wijzigingen in de rechten van de huishoudens op de pensioenfondsen. Dit vooraf gecorrigeerde bruto beschikbaar inkomen kan dus ofwel worden aangewend in de vorm van finale consumptieve bestedingen van de huishoudens ofwel worden gespaard (brutobesparingen).

In **2021** benaderde het deel van het beschikbaar inkomen dat de huishoudens kunnen sparen opnieuw het historische gemiddelde in de drie gewesten. In **2022** daalde de spaarquote van de huishoudens in Brussel echter tot een historisch dieptepunt van 2,6 %, omdat de consumptie er aanzienlijk sneller steeg dan de inkomens. De spaarquote van de Vlaamse huishoudens bedroeg 16,7 %, wat hoger is dan vóór de pandemie. In Wallonië keerde de spaarquote met 8,7 % terug naar het niveau van vóór de pandemie.

Grafiek 11

Bruto beschikbaar inkomen, finale consumptieve bestedingen en brutospaarquote van de huishoudens, in nominale termen, per gewest

(procenten)

Bron: INR.

Economische structuur van de gewesten

In dit hoofdstuk wordt de economische structuur van de gewesten geanalyseerd aan de hand van verschillende variabelen, namelijk de toegevoegde waarde, de werkgelegenheid en de consumptieve bestedingen van de huishoudens. De laatste jaren is de economische structuur in de drie gewesten relatief stabiel gebleven. Het jaar 2021 bracht geen fundamentele wijzigingen, maar werden wel enkele veranderingen vastgesteld.

1. Structuur van de toegevoegde waarde in de gewesten

De onderstaande grafiek toont het aandeel van de A10-bedrijfstakken in de bruto toegevoegde waarde tegen lopende prijzen van elk gewest in 2021.

In de drie gewesten hebben drie bedrijfstakken een omvangrijk aandeel in de toegevoegde waarde. Dat zijn de overheidsdiensten en gezondheidszorg, de bedrijfstak handel, vervoer en horeca, en de zakelijke dienstverlening. Deze drie bedrijfstakken vertegenwoordigen meer dan de helft van de bruto toegevoegde waarde die in elk gewest wordt gecreëerd. De som van hun gewichten bedraagt 54,5% in Brussel, 54,9 % in Vlaanderen en 57,5 % in Wallonië.

In Wallonië en Brussel vormen de overheidsdiensten en gezondheidszorg de bedrijfstak die het grootste deel van de toegevoegde waarde voortbrengt. Die bedrijfstak vertegenwoordigt er respectievelijk 27,4 % en 24,3 % van het totaal per gewest. In Vlaanderen levert die bedrijfstak 18,0 % van de toegevoegde waarde op en is het de op twee na grootste branche.

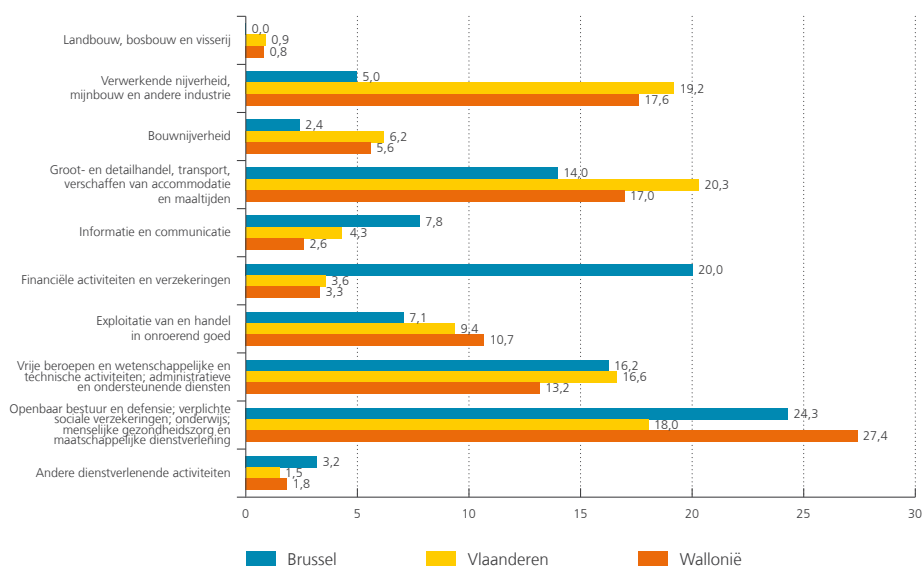
Vlaanderen en Wallonië verschillen ook van Brussel door een veel groter aandeel van de activiteiten van de branche industrie en energie in de toegevoegde waarde van de gewesten. Die bedrijfstak is de op een na grootste branche in die twee gewesten.

In Brussel neemt de financiële dienstverlening een prominentere plaats in dan in Vlaanderen en Wallonië. Die bedrijfstak alleen al vertegenwoordigt een vijfde van de in de hoofdstad geproduceerde toegevoegde waarde en is aldus de op een na grootste bedrijfstak.

Grafiek 12

Regionale bruto toegevoegde waarde per bedrijfstak (A10), tegen lopende prijzen, 2021

(procenten)

Bron: INR.

2. Structuur van de werkgelegenheid in de gewesten

De onderstaande grafiek toont het aandeel van de verschillende A10-bedrijfstakken in de totale werkgelegenheid van elk gewest in 2021. Voor de werkgelegenheidsstructuur zijn de verschillen tussen de gewesten kleiner dan voor de toegevoegde waarde.

De overheidsdiensten en gezondheidszorg hebben in de drie gewesten het grootste aantal werknemers en zelfstandigen samen. In Brussel en Wallonië vertegenwoordigt die bedrijfstak meer dan een derde van de totale werkgelegenheid (respectievelijk 36,7 % en 35,6 %), wat aanzienlijk meer is dan in Vlaanderen (27,2 %).

De bedrijfstak handel, vervoer en horeca vormt de op een na grootste branche in aantal werkenden in Wallonië, en de op twee na grootste in Vlaanderen en in Brussel. Hij verschaft respectievelijk 20,5 %, 20,9 % en 17,4 % van de totale werkgelegenheid in die gewesten.

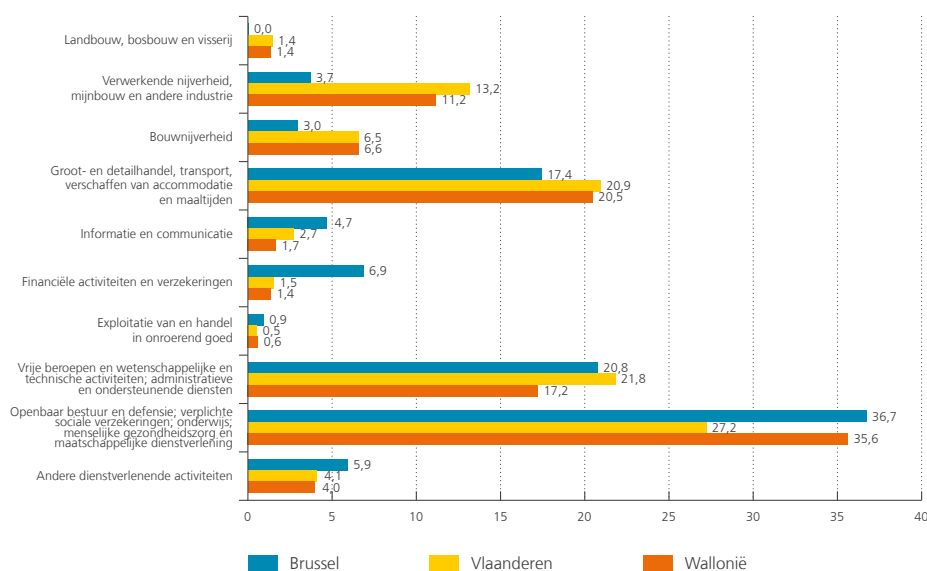
De zakelijke dienstverlening omvat een breed scala van activiteiten, zoals rechtskundige en boekhoudkundige dienstverlening, diensten van ingenieurs, onderzoek en ontwikkeling op wetenschappelijk gebied, of administratieve en ondersteunende diensten. Ze vormt de op een na grootste bedrijfstak in aantal werkzame personen in Vlaanderen en Brussel, met respectievelijk 21,8 % en 20,8 % van de werkgelegenheid. Die bedrijfstak neemt in Wallonië de derde plaats in (17,2 %).

Net als voor de toegevoegde waarde verschaft Brussel meer werkgelegenheid in de financiële dienstverlening en in informatie en communicatie dan de andere twee gewesten. In Vlaanderen en Wallonië is een aanzienlijk deel van de werkgelegenheid geconcentreerd in de bedrijfstak industrie en energie, hoewel dat aandeel mettertijd wel afneemt.

Grafiek 13

Regionale werkgelegenheid per bedrijfstak (A10), 2021

(procenten)

Bron: INR.

3. Gewestelijke structuur van de consumptie van de huishoudens

De structuur van de finale consumptieve bestedingen van de huishoudens kan worden benaderd op basis van de verdeling van de belangrijkste bestedingscategorieën volgens de COICOP 2 digits. De onderstaande grafiek geeft de structuur van de consumptie van de huishoudens weer voor het meest recente jaar waarvoor cijfers beschikbaar zijn, namelijk 2021. Die structuur is relatief constant in de tijd en de vier voornaamste categorieën zijn al jaren dezelfde voor de drie gewesten. Alleen de grootteorde kan van jaar tot jaar zeer licht verschillen, maar de bestedingen voor huisvesting blijven veruit de grootste.

In de drie gewesten hebben drie categorieën een aandeel van meer dan 10 % in de totale bestedingen. Naast de bestedingen voor huisvesting, water, gas, elektriciteit en andere brandstoffen (COICOP 04) zijn dat de bestedingen voor voedingsmiddelen en alcoholvrije dranken (COICOP 01) en die voor diverse goederen en diensten (COICOP 12¹). Wallonië onderscheidt zich van de andere gewesten door de uitgaven voor vervoer (COICOP 07), die 11,5 % van de totale bestedingen vertegenwoordigen.

Het aandeel van de bestedingen voor voedingsmiddelen (COICOP 01) is vergelijkbaar in de drie gewesten. In Vlaanderen en Wallonië bereikt het aandeel van de bestedingen voor huisvesting, water, gas, elektriciteit en andere brandstoffen (COICOP 04) relatief vergelijkbare niveaus. In Wallonië daarentegen ligt het aandeel van de uitgaven voor vervoer (COICOP 07) hoger. In Vlaanderen hebben de bestedingen voor diverse goederen en diensten (COICOP 12) dan weer een groter aandeel. Brussel verschilt van de andere gewesten door het overwicht van de bestedingen voor huisvesting, water, gas, elektriciteit en andere brandstoffen (COICOP 04) en het kleinere aandeel van de uitgaven voor vervoer (COICOP 07).

Doordat er in 2021 nog een groot deel van het jaar lockdownmaatregelen van kracht waren, bereikten de bestedingen in de horeca nog niet opnieuw het aandeel van vóór de crisis. Het aandeel van de bestedingen voor voedingsmiddelen, huisvesting en diverse goederen en diensten is groter dan in andere jaren en is in de drie gewesten nog steeds goed voor meer dan 50 % van de totale bestedingen.

Grafiek 14

Regionale finale consumptieve bestedingen van de huishoudens per product (COICOP 2 digits), 2021

(procenten)

Bron: INR.

¹ De diverse goederen en diensten worden verder onderverdeeld in zeven subcategorieën op het niveau van de COICOP 3 digits, zoals blijkt uit tabel 25 in bijlage 2. De verzekeringsdiensten en financiële diensten vormen de belangrijkste componenten ervan en maken samen de helft uit van de uitgaven onder COICOP 12.

Methodologische herzieningen

In deze publicatie werden twee methodologische verbeteringen aangebracht. Ten eerste is de methode voor het ramen van de toegevoegde waarde voor het laatst beschikbare jaar (bekend als T-1) herzien, en ten tweede is een extra jaar toegevoegd aan de publicatie van de inkomensrekening en de finale consumptieve bestedingen.

De referentiepublicatie van de nationale rekeningen 2023, waarop de huidige regionale rekeningen steunen, bevat geen methodologische wijzigingen.

1. Herziening van de ramingsmethode voor het laatste beschikbare jaar van de toegevoegde waarde.

De gewestelijke raming van de toegevoegde waarde voor het jaar T-1 is op een zogenoemde 'voorlopige' methode gebaseerd. Volgens deze methode wordt de toegevoegde waarde voor het jaar T-1 geëxtrapoléerd door de veranderingspercentages toe te passen op de bekende gewestelijke toegevoegde waarde voor het jaar T-2. Deze berekening wordt uitgevoerd op het niveau van de sector - de bedrijfstakken - het arrondissement (ongeveer 120 SUT-takken). Deze resultaten worden daarna gekalibreerd op basis van de resultaten van de nationale rekeningen voor het jaar T-1, die beschikbaar zijn op het niveau sector - bedrijfstak A38.

Tot het publicatiejaar 2022 werden de veranderingspercentages voor de sector niet-financiële vennootschappen (S.11)¹ berekend door de loongegevens van de RSZ en RSZPPO te gebruiken. Hoewel de beloning van werknemers over het algemeen een groot deel van de toegevoegde waarde van S.11 uitmaakt, is het verloop van de loonsom voor een aantal ondernemingen, met name in de technologie-intensieve bedrijfstakken, niet de beste indicator voor het verloop van de toegevoegde waarde.

Dankzij een betere organisatorische integratie tussen de nationale en de regionale rekeningen, maar ook dankzij technische verbeteringen die een betere toegang tot de gegevens van de jaarrekeningen per individuele eenheid mogelijk maken, zijn de gewestelijke veranderingspercentages voor de sector niet-financiële vennootschappen (S.11) nu rechtstreeks gebaseerd op de toegevoegde waarde uit de jaarrekeningen per individuele eenheid. Voor de ondernemingen met vestigingen in verscheidene arrondissementen wordt de toegevoegde waarde uitgesplitst volgens de loongegevens van de RSZ die op vestigingsniveau bekend zijn.

Dat is een grote kwalitatieve stap voor de raming van de toegevoegde waarde voor het jaar T-1, die het ook mogelijk moet maken om herzieningen tussen opeenvolgende versies van de regionale rekeningen te beperken, waardoor de resultaten voor gebruikers stabiel worden.

2. Raming van het laatste beschikbare jaar voor de inkomens van de gezinnen en de finale consumptieve bestedingen

In deze publicatie worden voor het eerst regionale resultaten gepubliceerd van de inkomensrekening van de huishoudens en de verdeling van de finale consumptieve bestedingen voor alle jaren die door de overeenkomstige nationale rekeningen worden gedekt (en dus tot 2022). Het laatste beschikbare jaar (T-1) wordt voor het eerst ter beschikking gesteld, met hetzelfde niveau van detail als de overige beschikbare jaren. Met uitzondering van de consumptieve bestedingen van huishoudens, waarvoor alleen het totaal per regio wordt gepubliceerd, maar niet de uitsplitsing naar uitgavencategorie.

De raming voor het jaar T-1 is gebaseerd op de 'voorlopige methode'. Op het ogenblik van de berekeningen zijn namelijk nog niet alle bronnen beschikbaar die voor de 'definitieve methode' nodig zijn. Voor de posten waarvoor de basisbronnen niet beschikbaar zijn, worden de verdeelsleutels in evolutie berekend door een 'proxy'-methode te gebruiken om het aandeel van elk gewest in het nationale totaal bij te werken. Als een 'proxymethode' niet mogelijk

¹ De loongegevens van de RSZ en RSZPPO werden en worden ook gebruikt om de veranderingspercentages te berekenen voor de sectoren financiële vennootschappen (S.12), overheid (S.13) en instellingen zonder winstoogmerk ten behoeve van huishoudens (S.15).

is, worden andere hypothesen toegepast, zoals het gebruik van een gemiddelde verdeelsleutel of de verdeelsleutel van het laatste jaar waarvoor alle gegevens beschikbaar zijn. Voor de posten waarvoor alle gegevens beschikbaar zijn om de regionale verdeelsleutel te bepalen, is er geen verschil tussen de 'voorlopige methode' en de 'definitieve methode'.

Herzelingen aangebracht in deze versie

In de loop van de jaren/publicaties worden de resultaten van de nationale en regionale rekeningen herzien om ze steeds definitiever te maken. Ongeacht of het om nieuw beschikbare gegevens of een nauwkeuriger interpretatie gaat, kunnen de ramingen worden verfijnd door rekening te houden met deze informatie. Deze zogenoemde 'courante' herzieningen vormen een terugkerend element van het statistische proces en betreffen de laatste 4 gegevensjaren, in dit geval 2019 tot en met 2022. Er moet worden opgemerkt dat de resultaten voor 2022, indien deze bestaan, in deze versie voor het eerst zijn geraamd. Ze kunnen bijgevolg niet worden vergeleken met een eerdere versie.

De voornaamste herzieningen in deze versie ten opzichte van de voorgaande versie (die in januari 2023 werd gepubliceerd) worden hierna besproken.

Naast de hierboven vermelde courante herzieningen, wordt met deze publicatie de integratie van NUTS 2021 in de historische reeksen voltooid, vanaf 2003 voor de variabelen per bedrijfstak en vanaf 1995 voor de transacties in verband met de inkomensrekeningen van de huishoudens.

1. Herzelingen voor de variabelen per bedrijfstak, uitgesplitst naar werkplaats

Alle herzieningen voor 2019 en 2020 zijn het resultaat van eenmalige en algemene correcties op basis van aanvullende informatie. De nationale herzieningen zijn de belangrijkste oorzaak van de wijzigingen in de regionale resultaten. De regionale verdeelsleutels werden nauwelijks of niet herzien.

Voor 2019 waren er kleine herzieningen van de bruto-investeringen in vaste activa (zie tabel 10 hieronder), waarvoor de verdeling van de investeringen in woningen door de huishoudens (S14) werd aangepast. Voor de andere variabelen waren er geen of verwaarloosbare herzieningen.

Voor 2020 waren de herzieningen zeer beperkt voor de arbeidsmarktvariabelen (beloning van werknemers, totale werkgelegenheid en arbeidsvolume). Er waren meer herzieningselementen voor de toegevoegde waarde. Enerzijds was er de integratie van nieuw beschikbare gegevensbronnen, waaronder de BELSPO-enquête voor de raming van de investeringen in R&D, de landbouwrekeningen en de enquête naar de structuur van de ondernemingen (om de 5 jaar beschikbaar). Anderzijds werden er zowel in de nationale als in de regionale rekeningen basisgegevens gecorrigeerd voor een grote speler in de bedrijfstak 'Handel' (GG) die in Vlaanderen is gevestigd. Ten slotte was het belangrijkste herzieningselement voor de bruto-investeringen in vaste activa ook hier de integratie van de BELSPO-enquête voor de raming van de investeringen in R&D.

De wijzigingen voor het jaar T-2 (dat wil zeggen 2021) zijn traditioneel altijd groter dan voor de andere jaren als gevolg van de overgang van de voorlopige naar de definitieve ramingsmethode, zowel op nationaal als op gewestelijk niveau. Doordat niet alle informatie reeds beschikbaar is op het ogenblik van de ramingen voor het laatste jaar¹, worden extrapolatiemethoden toegepast. Het resultaat kan aanzienlijk verschillen van het resultaat van het daaropvolgende jaar, wanneer de definitieve methode wordt toegepast. Verder moet er ook worden opgemerkt dat kleine wijzigingen op nationaal niveau per sector en per bedrijfstak soms grotere wijzigingen op gewestelijk niveau verhullen.

¹ De raming van de toegevoegde waarde in de nationale rekeningen volgens de definitieve methode is bijvoorbeeld gebaseerd op onder andere informatie uit de jaarrekeningen. Bij de raming van het laatste jaar is echter maximaal twee derde van alle jaarrekeningen beschikbaar.

Tabel 10

Variabelen per bedrijfstak: Impact van de revisies op de aandelen en de groei per gewest

	Veranderingspercentage in deze versie (procenten)			Verschillen tussen deze versie en de vorige (in procentpunt)		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Bruto toegevoegde waarde, in volume - Economische groei						
Brussel	2,6	-5,1	4,3	0,0	0,5	-1,4
Vlaanderen	2,1	-4,5	8,0	0,0	0,0	1,7
Wallonië	2,6	-5,5	4,4	0,0	0,1	0,0
België	2,3	-4,8	6,5	0,0	0,1	0,7
Bruto toegevoegde waarde, tegen lopende prijzen						
Brussel	3,9	-3,8	7,0	0,0	0,5	-0,9
Vlaanderen	4,1	-2,9	11,1	0,0	0,2	2,1
Wallonië	4,6	-3,6	7,5	0,0	0,0	0,3
België	4,2	-3,2	9,5	0,0	0,2	1,1
Beloning van werknemers						
Brussel	3,0	-1,6	5,4	0,0	0,1	0,5
Vlaanderen	4,0	-1,6	6,2	0,0	0,0	0,3
Wallonië	3,1	-2,5	6,4	0,0	0,0	0,1
België	3,6	-1,8	6,1	0,0	0,0	0,3
Bruto-investeringen in vaste activa						
Brussel	5,4	-1,4	n.d.	0,3	-2,0	n.d.
Vlaanderen	8,2	-4,7	n.d.	-0,1	0,7	n.d.
Wallonië	4,3	-6,3	n.d.	0,3	-2,2	n.d.
België	7,0	-4,6	n.d.	0,0	-0,3	n.d.
Totaal werkzame personen (aantal personen)						
Brussel	1,2	-0,3	1,0	0,0	-0,1	0,1
Vlaanderen	1,9	0,3	2,0	0,0	0,0	0,0
Wallonië	1,2	-0,1	2,1	0,0	0,0	0,2
België	1,6	0,1	1,9	0,0	0,0	0,1
Totaal arbeidsvolume (gewerkte uren)						
Brussel	1,3	-7,9	n.d.	0,0	0,0	n.d.
Vlaanderen	1,6	-7,8	n.d.	0,0	0,0	n.d.
Wallonië	1,0	-9,5	n.d.	0,0	0,0	n.d.
België	1,4	-8,3	n.d.	0,0	0,0	n.d.

Bron: INR.

2. Herzieningen voor de inkomensrekeningen van de huishoudens en de finale consumptieve bestedingen per institutionele sector, uitgesplitst naar woonplaats

Ook hier zijn de wijzigingen in de regionale verdeling het gevolg van wijzigingen in de te verdelen nationale cijfers per transactie vanaf datajaar 2018.

De diverse herzieningen hadden bij alle transacties een eerder beperkt impact op de aandelen per gewest.

Voor deze versie van de rekening van de huishoudens is er bijzondere aandacht besteed aan de bijwerking en invoering van nieuwe verdeelsleutels voor de steunmaatregelen van de overheden tijdens de COVID-19-crisis in 2020 en 2021 en de energiecrisis in 2022. Dat leidde tot veranderingen in de verdeelsleutels voor de sociale overdrachten en de overige ontvangen inkomensoverdrachten. Daarnaast werd de sleutel van de ontvangen sociale overdrachten gecorrigeerd voor de periode vanaf 2019.

Tabel 11

Rekening gezinnen en finale consumptieve bestedingen per institutionele sector: Impact van de revisies op de aandelen en de groei per gewest

	Revisie in niveau (procenten)		Impact (in procentpunt) op			
			Aandelen		Groei	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Netto primair inkomen						
Brussel	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,2
Vlaanderen	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0	-0,1
Wallonië	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0	-0,1
België	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0	-0,1
Netto beschikbaar inkomen						
Brussel	-0,2	-0,4	0,0	0,0	-0,2	-0,2
Vlaanderen	0,0	0,3	-0,1	-0,1	0,0	0,3
Wallonië	0,2	-0,8	0,1	0,1	0,2	-1,1
België	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0	-0,1
Bruto beschikbaar inkomen + correctie voor wijzigingen in pensioenrechten						
Brussel	-0,2	-0,4	0,0	0,0	-0,2	-0,2
Vlaanderen	-0,1	0,3	-0,1	0,2	0,0	0,4
Wallonië	0,3	-0,8	0,1	-0,2	0,2	-1,2
België	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0	-0,1
Finale consumptieve bestedingen van gezinnen						
Brussel	-0,3	-0,2	0,0	0,0	-0,3	0,1
Vlaanderen	-0,1	0,1	0,0	0,0	-0,1	0,1
Wallonië	0,2	0,4	0,1	0,1	0,2	0,1
België	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1
Finale consumptieve bestedingen van de overheid						
Brussel	0,3	-0,3	0,0	0,0	0,3	-0,6
Vlaanderen	0,0	-0,4	0,0	-0,1	0,0	-0,4
Wallonië	0,2	-0,3	0,0	0,0	0,2	-0,5
België	0,1	-0,4	0,0	0,0	0,1	-0,4
Finale consumptieve bestedingen van IZW's ten behoeve van huishoudens						
Brussel	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,2
Vlaanderen	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,2
Wallonië	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,2
België	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,2
Bruto besparingen						
Brussel	1,2	-1,4	0,0	0,0	1,1	-6,4
Vlaanderen	0,0	1,2	-0,3	1,3	0,6	1,7
Wallonië	1,5	-5,6	0,2	-1,3	-0,6	-16,0
België	0,4	-0,8	0,0	0,0	0,4	-2,0
Bruto spaarquote (in %punt)						
Brussel	0,1	-0,2				
Vlaanderen	0,0	0,2				
Wallonië	0,1	-0,9				
België	0,0	-0,2				

Bron: INR.

3. Regionale verdeling van de resultaten op basis van de nomenclatuur van territoriale eenheden voor de statistiek (NUTS)¹

Het opstellen van de regionale rekeningen is gebaseerd op administratieve gebieden. De indeling die in alle lidstaten van de EU van kracht is, wordt weergegeven in de Nomenclatuur van territoriale eenheden voor de statistiek (NUTS). In België zijn dat de gewesten (NUTS 1), provincies (NUTS 2) en arrondissementen (NUTS 3). Sinds 2003 valt deze nomenclatuur onder een Europese verordening².

¹ NUTS = De Nomenclatuur van territoriale eenheden voor de statistiek.

² Verordening 1059/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 26 mei 2003.

De NUTS-classificatie kan om de drie jaar worden aangepast. Op Europees niveau was dat het geval in 2006, 2010, 2013 en 2016. Een nieuwe herziening – NUTS 2021 – trad op 01/01/2021 in werking. Hierdoor werd de samenstelling gewijzigd van de arrondissementen (NUTS3) in de provincie Henegouwen (met uitzondering van het arrondissement 'Mons/Bergen') en van de arrondissementen Maaseik en Hasselt in de provincie Limburg.

In de regionale rekeningen van België worden de berekeningen op een zo precies mogelijk niveau uitgevoerd, namelijk op het niveau van de gemeenten en arrondissementen. Daarom moesten alle ramingen voor alle variabelen en transacties volledig worden herzien. Ook de verdeelsleutels voor de eenheden met vestigingen in de desbetreffende gemeenten werden aangepast. Dit vond in verschillende fases plaats. Met deze publicatie wordt de integratie van NUTS 2021 in de historische reeksen voltooid, vanaf 2003 voor de variabelen per bedrijfstak en vanaf 1995 voor de transacties in verband met de rekening van de huishoudens.

Hoewel de herzieningen vooral betrekking hadden op de arrondissementen die door de NUTS 2021-verandering werden getroffen, zorgden de herberekeningen ook voor bepaalde wijzigingen in de andere arrondissementen.

De belangrijkste oorzaken zijn:

- sommige componenten worden in evolutie berekend, waardoor de resultaten voor alle arrondissementen binnen die component wijzigen (het totale te verdelen bedrag blijft onveranderd);
- waar nodig of passend zijn bepaalde correcties aangebracht.

Het effect van de wijzigingen in de arrondissementen die niet door NUTS 2021 per gewest werden beïnvloed, blijft zeer beperkt.

Beschikbare reeksen

Meer tabellen op NBB.STAT

Al de variabelen van de regionale rekeningen die zijn uitgesplitst naar werkplaats (waaronder het arbeidsvolume, de door loontrekkenden/zelfstandigen gewerkte uren, de beloning van werknemers en de bruto-investeringen in vaste activa) en naar woonplaats (rekening van de huishoudens en consumptieve bestedingen per sector), zijn beschikbaar in de statistische gegevensbank [NBB.Stat](#).

Homogene reeksen en verslagperiodes

In België zijn er homogene reeksen beschikbaar m.b.t. de regionale verdeling van de rekeningen van de huishoudens vanaf 1995 en van de aggregaten per bedrijfstak vanaf 2003 (zie onderstaande tabel). Deze reeksen voldoen aan de huidige standaarden, m.n. het Europees Stelsel van nationale en regionale rekeningen 2010 (kortom: ESR2010) en de NACE 2008-activiteitennomenclatuur. De reeksen 1995-2002 van de aggregaten per bedrijfstak zijn beschikbaar overeenkomstig het ESR 1995 en de NACE 2003-nomenclatuur.

Variabele	1995-2002	Vanaf 2003
Bruto toegevoegde waarde		
Beloning van werknemers	ESR 1995	ESR 2010
Aantal werknemers	NACE 2003	NACE 2008
Aantal zelfstandigen		
Gewerkte uren door werknemers ¹	Coherent met de versie van de nationale rekeningen van september 2010	Coherent met de laatste versie van de nationale rekeningen
Gewerkte uren door zelfstandigen ²		
Bruto-investeringen in vaste activa		
Rekeningen van de huishoudens		ESR 2010
Finale consumptieve bestedingen per institutionele sector ³		Coherent met de laatste versie van de NR

De conversie van de cijfers overeenkomstig de NACE 2008 en het ESR 2010 werd op nationaal niveau op voldoende gedetailleerde basis uitgevoerd, zodat de regionale aggregaten per bedrijfstak eveneens konden worden aangepast vanaf 2003. Voor de periode 1995-2002 gebeurde de conversie op een meer algemene wijze. Dergelijke methodes stellen problemen voor de regionale verwerking, waardoor er geen regionale verdeling beschikbaar is volgens de NACE 2008-nomenclatuur en het ESR 2010 voor alle variabelen per bedrijfstak voor de periode 1995-2002.

Tijdigheid

Op dit moment komt het laatste beschikbare jaar voor de toegevoegde waarde (in lopende prijzen en naar volume), de werkgelegenheid (werknemers en zelfstandigen) en de beloning van werknemers overeen met het jaar t-1 in vergelijking met het jaar t van publicatie.

Voor de overige variabelen per bedrijfstak (arbeidsvolume van werknemers en zelfstandigen en bruto-investeringen in vaste activa), voor alle transacties uit de rekeningen van de huishoudens en voor de finale consumptieve bestedingen per institutionele sector, is het laatste beschikbare jaar t-2 in vergelijking met het jaar van publicatie.

1 De gewerkte uren door werknemers zijn pas beschikbaar vanaf 2003.

2 De gewerkte uren door zelfstandigen zijn pas beschikbaar vanaf 2000.

3 De finale consumptieve bestedingen van de gezinnen zijn pas beschikbaar vanaf 1999.

Detailniveaus (geografisch en per bedrijfstak)

De mate van gedetailleerdheid van de variabelen per bedrijfstak naar werkplaats kan worden vastgesteld aan de hand van twee basiscriteria:

- het bedrijfstakdetail: de classificaties van de activiteiten A3, A10, A21, A38 en A64 bevatten respectievelijk 3, 10, 21, 38 en 64 activiteiten en zijn groeperingen van de NACE 2008-nomenclatuur (activiteitenomenclatuur van de Europese Gemeenschap). Voor de Belgische ramingen wordt een specifiek niveau (SUT-bedrijfstakken) gebruikt, waarbij NACE-codes op drie en/of vier posities worden gegroepeerd¹;
- het geografische detail: in België komen de NUTS1, NUTS2 en NUTS3-classificaties respectievelijk overeen met het niveau van de gewesten, provincies en arrondissementen.

Alle berekeningen worden op het meest gedetailleerd mogelijke niveau uitgevoerd: de SUT-bedrijfstakken (ongeveer 135) in combinatie met de arrondissementen en de institutionele sectoren.

De details van de gepubliceerde cijfers zijn daarentegen afhankelijk van het detailniveau van de NUTS-eenheden, de kwaliteit van de berekeningsmethoden en de basisgegevens en de vertrouwelijkheid van de gegevens.

In de regionale rekeningen worden voor de variabelen per bedrijfstak volgende aggregatieniveaus gehanteerd:

Aggregatieniveau van de variabelen per bedrijfstak die in België beschikbaar zijn (in het **vet**: de minimumvereisten vastgesteld door Eurostat).

Arrondissementen (NUTS3)		Invest.	T.W., Werkgelegenheid, Lonen, Uren				T.W., Werkgelegenheid, Lonen, Uren, Invest.
Provincies (NUTS2)			Lonen, Uren, Invest.	Invest.	T.W., werkgelegenheid, Lonen, Uren		
Gewesten (NUTS1)					Invest., T.W. Y-1	T.W.*, Werkgelegenheid, Lonen, Uren	
	A0	A3	A10	A21	A38	A64	Sector

T.W. = toegevoegde waarde

* tot en met het jaar t-2

Naast de minimumvereisten die Eurostat voor de regionale rekeningen vastlegt², zijn de lidstaten vrij om gedetailleerdere statistieken te publiceren op voorwaarde dat de gebruikte basisgegevens en methodes dat mogelijk maken en de gepubliceerde gegevens in overeenstemming zijn met het vertrouwelijkheidsbeginsel. Zo wordt in België elk van de bovengenoemde variabelen op een groter detailniveau gepubliceerd dan de Europese vereisten (zie tabel hierboven).

Voor de transacties uit de rekeningen van de huishoudens worden volgende aggregatieniveaus gehanteerd in de regionale rekeningen:

Aggregaat	Geografisch detail	
	Gepubliceerd in België	Vereist door Eurostat
Rekeningen voor bestemming van primair inkomen en beschikbaar inkomen	Arrondissementen (NUTS3)	Provincies (NUTS2)
Finale consumptieve bestedingen van de huishoudens (P3 S14)	Gewesten (NUTS1)	<i>Niet vereist</i>
Finale consumptieve bestedingen van de overheid (P3 S13) en van de IZWb's (P3 S15)	Arrondissementen (NUTS3)	<i>Niet vereist</i>
Besparingen	Gewesten (NUTS1)	<i>Niet vereist</i>

¹ Zie bijlage 3 van de methodologische nota. 'Regionale rekeningen - Toelichtingen van conceptuele en methodologische aard ESR 2010'

² Zie 'Regionale rekeningen - Toelichtingen van conceptuele en methodologische aard ESR 2010', p.8

Bijlage 1: Overzichtstabellen (2020-2022)

Tabel 12

Sleutelvariabelen van de regionale rekeningen, uitgesplitst naar werkplaats¹

Totalen (volgens werkplaats)	In absolute cijfers (€ mln. of aantal personen of 1000 uren)	Aandeel van elk gewest in België (procenten)	Veranderingspercentage t.o.v. het vorige jaar (procenten)			Gemiddelde jaarlijkse groei
			2020	2021	2022	
Bruto toegevoegde waarde in volume - Economische groei						
Brussel	72 731,6	18,0	-5,1	4,3	1,5	0,8
Vlaanderen	239 141,6	59,2	-4,5	7,9	3,4	1,9
Wallonië	91 724,2	22,7	-5,5	4,4	3,3	1,5
België	403 954,9	100,0	-4,8	6,5	3,1	1,6
Bruto toegevoegde waarde lopende prijzen						
Brussel	80 346,3	17,7	-3,8	7,0	7,8	3,0
Vlaanderen	269 291,4	59,4	-2,9	11,1	10,1	4,0
Wallonië	103 101,5	22,8	-3,6	7,5	10,2	3,5
België	453 019,9	100,0	-3,2	9,5	9,7	3,7
Totaal werkzame personen (aantal personen)						
Brussel	718 138	14,4	-0,3	1,0	1,6	0,6
Vlaanderen	2 945 085	59,0	0,3	2,0	2,4	1,2
Wallonië	1 326 014	26,6	-0,1	2,1	1,6	0,9
België	4 992 374	100,0	0,1	1,9	2,1	1,0
Loontrekkenden (aantal personen)						
Brussel	631 276	15,3	-0,5	0,8	1,6	0,4
Vlaanderen	2 409 991	58,3	-0,2	1,7	2,4	1,1
Wallonië	1 087 728	26,3	-0,4	2,1	1,6	0,9
België	4 132 132	100,0	-0,3	1,7	2,1	0,9
Zelfstandigen (aantal personen)						
Brussel	86 862	10,1	0,9	2,1	1,4	2,1
Vlaanderen	535 094	62,2	2,6	3,6	2,4	1,6
Wallonië	238 286	27,7	0,9	2,2	1,6	1,1
België	860 242	100,0	1,9	3,1	2,1	1,5
Beloning van werknemers						
Brussel	44 931,5	18,4	-1,6	5,4	9,2	2,5
Vlaanderen	141 053,0	57,7	-1,6	6,2	9,6	3,3
Wallonië	58 183,2	23,8	-2,5	6,4	9,6	3,0
België	244 418,6	100,0	-1,8	6,1	9,5	3,1
Bruto-investering in vaste activa						
						2010-2021
Brussel	16 238,3	13,4	-1,4	0,2	n.d.	2,5
Vlaanderen	78 107,5	64,3	-4,7	10,4	n.d.	4,1
Wallonië	27 096,9	22,3	-6,3	13,3	n.d.	3,3
België	121 507,0	100,0	-4,6	9,5	n.d.	3,7
Totaal arbeidsvolume						
						2010-2021
Brussel	1 071 233,9	14,0	-7,9	6,0	n.d.	0,2
Vlaanderen	4 575 993,9	59,9	-7,8	8,1	n.d.	0,9
Wallonië	1 987 520,5	26,0	-9,5	8,3	n.d.	0,6
België	7 639 848,3	100,0	-8,3	7,9	n.d.	0,8
Gewerkte uren door loontrekkenden						
						2010-2021
Brussel	896 678,1	15,4	-6,5	4,1	n.d.	0,0
Vlaanderen	3 419 394,0	58,9	-6,4	5,8	n.d.	0,9
Wallonië	1 488 592,5	25,6	-7,0	6,3	n.d.	0,6
België	5 809 764,6	100,0	-6,5	5,7	n.d.	0,7
Gewerkte uren door zelfstandigen						
						2010-2021
Brussel	174 555,7	9,5	-15,2	17,2	n.d.	1,5
Vlaanderen	1 156 599,9	63,2	-12,3	15,6	n.d.	1,0
Wallonië	498 928,1	27,3	-16,7	14,5	n.d.	0,7
België	1 830 083,7	100,0	-13,8	15,5	n.d.	1,0

Bron: INR.

¹ Het verschil tussen de cijfers voor het België en de som van de drie gewesten is het extraregionaal gebied.

Tabel 13

Sleutelvariabelen van de rekeningen van de huishoudens en van de finale consumptieve bestedingen per sector, naar woonplaats

Per inwoner (naar woonplaats)	In absolute cijfers (€ miljoen)	Aandeel van elk gewest in België (procenten)	Veranderingspercentages t.o.v. het voorgaande jaar (procenten)			Gemiddelde jaarlijkse groei
	2021	2021	2020	2021	2022	2010-2022
Primair inkomen (netto)						
Brussel	30 865,6	9,6	-2,5	5,5	10,1	3,2
Vlaanderen	201 244,6	62,7	-2,7	6,9	10,0	2,9
Wallonië	89 105,5	27,7	-2,4	6,6	8,2	2,6
België	321 215,8	100,0	-2,6	6,7	9,5	2,9
Beschikbaar inkomen (netto)						
Brussel	25 951,6	9,7	2,5	3,4	7,2	3,2
Vlaanderen	165 150,1	61,4	1,7	5,4	8,4	3,1
Wallonië	77 683,9	28,9	2,3	3,8	6,4	2,8
België	268 785,6	100,0	2,0	4,8	7,7	3,0
Beschikbaar inkomen (bruto)						
Brussel	28 377,0	9,8	2,7	3,5	7,3	3,2
Vlaanderen	179 213,6	61,6	1,8	5,5	8,5	3,1
Wallonië	83 193,4	28,6	2,3	4,0	6,5	2,9
België	290 784,0	100,0	2,1	4,9	7,8	3,0
Consumptieve bestedingen van de gezinnen						
Brussel	25 979,7	10,7	-7,3	11,2	15,1	4,0
Vlaanderen	144 377,4	59,5	-7,1	8,5	13,2	3,7
Wallonië	72 150,8	29,8	-8,5	9,2	12,9	3,2
België	242 508,0	100,0	-7,5	9,0	13,3	3,6
Consumptieve bestedingen van de overheid						
Brussel	13 199,8	11,0	2,4	10,7	9,4	4,2
Vlaanderen	68 700,2	57,0	2,3	6,3	9,5	3,5
Wallonië	38 542,6	32,0	1,1	7,4	9,3	3,4
België	120 442,5	100,0	2,0	7,1	9,5	3,5
Consumptieve bestedingen van de IZW's t.b.v huishoudens						
Brussel	558,7	10,5	-1,2	6,6	13,1	4,6
Vlaanderen	3 047,6	57,3	-1,2	6,9	13,3	4,2
Wallonië	1 713,7	32,2	-1,4	6,5	12,8	4,0
België	5 320,0	100,0	-1,3	6,7	13,1	4,1
Bruto besparingen						
Brussel	2 626,6	5,2	138,3	-39,0	-69,7	-8,2
Vlaanderen	36 433,4	71,9	50,5	-5,8	-10,1	0,7
Wallonië	11 604,9	22,9	112,4	-20,3	-33,4	0,1
België	50 665,0	100,0	67,4	-12,0	-18,5	0,2
Bruto spaarquote						
	(procenten)		(in procentpunt)			
Brussel	9,2	-	8,9	-6,4	-6,6	
Vlaanderen	20,2	-	7,3	-2,4	-3,5	
Wallonië	13,9	-	9,4	-4,2	-5,2	
België	17,3	-	8,1	-3,3	-4,2	
Gemiddelde bevolking						
Brussel	1 221 304,0	10,6	0,5	0,2	0,9	1,0
Vlaanderen	6 675 973,0	57,8	0,5	0,5	0,9	0,6
Wallonië	3 655 357,0	31,6	0,2	0,2	0,5	0,4
België	11 552 634,0	100,0	0,4	0,4	0,8	0,6

Bron: INR.

Tabel 14

Sleutelvariabelen van de rekeningen van de huishoudens en van de finale consumptieve bestedingen per sector en per inwoner, naar woonplaats

Per inwoner (naar woonplaats)	In absolute cijfers (euros)	Indexen t.o.v. België (procenten)	Veranderingspercentages t.o.v. het voorgaande jaar (procenten)			Gemiddelde jaarlijkse groei
	2021	2021	2020	2021	2022	2010-2022
Primair inkomen (netto)						
Brussel	25 273	90,9	-2,9	5,3	9,1	2,4
Vlaanderen	30 145	108,4	-3,2	6,3	9,0	2,3
Wallonië	24 377	87,7	-2,6	6,3	7,7	2,2
België	27 805	100	-3,0	6,2	8,7	2,3
Beschikbaar inkomen (netto)						
Brussel	21 249	91,3	2,0	3,3	6,3	1,7
Vlaanderen	24 738	106,3	1,2	4,9	7,4	1,7
Wallonië	21 252	91,3	2,1	3,6	5,9	2,2
België	23 266	100	1,6	4,3	6,9	1,9
Beschikbaar inkomen (bruto)						
Brussel	23 235	92,3	2,2	3,3	6,4	2,1
Vlaanderen	26 845	106,7	1,3	4,9	7,5	2,5
Wallonië	22 759	90,4	2,1	3,8	6,0	2,5
België	25 170	100	1,7	4,5	7,0	2,5
Consumptieve bestedingen van de gezinnen						
Brussel	21 272	101,3	-7,7	11,0	14,1	2,9
Vlaanderen	21 626	103,0	-7,5	7,9	12,2	3,1
Wallonië	19 738	94,0	-8,7	8,9	12,4	2,8
België	20 992	100	-7,9	8,6	12,5	3,0
Consumptieve bestedingen van de overheid						
Brussel	10 808	103,7	2,0	10,5	8,5	3,1
Vlaanderen	10 291	98,7	1,8	5,7	8,6	2,9
Wallonië	10 544	101,1	0,9	7,2	8,8	3,0
België	10 426	100	1,6	6,7	8,6	2,9
Consumptieve bestedingen van de IZW's t.b.v huishoudens						
Brussel	457	99,3	-1,6	6,4	12,2	3,5
Vlaanderen	457	99,1	-1,7	6,4	12,3	3,5
Wallonië	469	101,8	-1,6	6,2	12,3	3,5
België	461	100	-1,7	6,3	12,3	3,5
Bruto besparingen						
Brussel	2 151	49,0	137,1	-39,1	-69,9	-9,1
Vlaanderen	5 457	124,4	49,8	-6,3	-10,9	0,1
Wallonië	3 175	72,4	112,0	-20,5	-33,7	-0,3
België	4 386	100	66,8	-12,3	-19,1	-0,3

Bron: INR.

Bijlage 2: Tabellen m.b.t. de bijdragen tot de regionale ontwikkelingen

Tabel 15

Bruto toegevoerde waarde in volume - Bijdrage per bedrijfstak (A38) tot de regionale en nationale ontwikkeling, 2021 en 2022

(in procentpunt)

	A38	2021				2022			
		Brussel	Vlaanderen	Wallonië	België	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	België
Landbouw, bosbouw en visserij	AA	-0,01	0,01	0,04	0,02	0,00	-0,13	-0,11	-0,10
Winning van delfstoffen	BB	-0,01	0,02	-0,01	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00
Vervaardiging van voedingsmiddelen, dranken en tabaksproducten	CA	0,10	0,40	0,35	0,33	0,00	0,04	-0,03	0,02
Vervaardiging van textiel, kleding, leer en producten van leer	CB	0,00	0,06	0,02	0,04	0,00	-0,04	-0,02	-0,03
Houtindustrie, vervaardiging van papier en papierwaren, drukkerijen	CC	0,00	0,03	0,06	0,03	0,01	-0,06	-0,06	-0,05
Vervaardiging van cokes en geraffineerde aardolieproducten	CD	0,33	0,41	0,00	0,30	0,56	0,48	0,01	0,39
Vervaardiging van chemische producten	CE	-0,13	-0,15	-0,28	-0,18	0,02	-0,40	-0,18	-0,27
Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten	CF	-0,03	-0,03	-1,44	-0,36	0,04	0,41	1,99	0,70
Vervaardiging van producten van rubber en kunststof en van andere niet-metaalhoudende minerale producten	CG	0,00	-0,02	0,21	0,04	-0,01	-0,15	0,09	-0,07
Vervaardiging van metalen in primaire vorm en van producten van metaal, exclusief machines en apparaten	CH	-0,01	0,06	0,09	0,06	-0,04	-0,25	-0,19	-0,20
Vervaardiging van informaticaproducten en van elektronische en optische producten	CI	0,00	0,05	-0,04	0,02	0,00	0,02	0,00	0,01
Vervaardiging van elektrische apparatuur	CJ	-0,01	0,01	0,03	0,01	0,00	-0,01	-0,07	-0,02
Vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen n.e.g.	CK	0,02	0,17	0,03	0,11	0,00	0,05	0,07	0,04
Vervaardiging van transportmiddelen	CL	0,02	0,00	0,05	0,02	0,01	0,09	0,09	0,08
Vervaardiging van meubelen en overige industrie, reparatie en installatie van machines en apparaten	CM	0,01	0,05	-0,02	0,03	-0,01	0,02	0,03	0,02
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	DD	-0,06	-0,15	-0,16	-0,13	-0,53	-0,49	-0,69	-0,54
Distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering	EE	0,03	0,09	0,13	0,09	0,04	0,02	0,04	0,03
Bouwnijverheid	FF	0,21	0,35	0,53	0,36	-0,22	-0,16	0,03	-0,13
Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen	GG	0,03	2,00	0,86	1,37	-0,24	0,55	-0,57	0,16
Vervoer en opslag	HH	0,10	0,25	0,17	0,20	0,42	0,53	0,21	0,43
Verschaffen van accommodatie en maaltijden	II	0,20	0,37	0,33	0,33	0,63	0,43	0,33	0,44
Uitgeverijen, audiovisuele diensten en uitzendingen	JA	0,09	0,06	0,04	0,06	0,04	-0,01	0,05	0,01
Telecommunicatie	JB	0,17	-0,01	0,01	0,03	0,24	-0,01	-0,03	0,03
Informatiediensten en dienstverlenende activiteiten op gebied van informatie	JC	0,47	0,28	0,08	0,27	0,15	0,10	0,14	0,12
Financiële activiteiten en verzekeringen	KK	-0,02	0,15	0,02	0,09	-1,30	-0,13	-0,02	-0,31
Exploitatie van en handel in onroer. goed	LL	0,12	0,45	0,30	0,36	0,32	0,45	0,59	0,46
Rechtskundige en boekhoudkundige dienstverlening, hoofdkantoren, adviesbureaus, architecten en ingenieurs; technische testen en toetsen	MA	0,87	0,90	0,61	0,82	0,32	0,48	0,13	0,37
Speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied	MB	0,00	0,09	0,27	0,12	-0,01	0,02	-0,09	-0,01
Reclamewezen en marktonderzoek; overige gespecialiseerde wetenschappelijke en technische activiteiten	MC	0,15	0,14	0,07	0,12	0,05	0,08	0,05	0,07
Administratieve en ondersteunende diensten	NN	0,27	0,61	0,53	0,53	-0,22	0,27	0,09	0,14
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen	OO	0,48	0,12	0,23	0,23	0,22	0,18	0,12	0,18
Onderwijs	PP	0,02	-0,04	-0,08	-0,04	0,24	0,31	0,34	0,30
Menselijke gezondheidszorg	QA	0,54	0,83	1,09	0,84	0,23	0,30	0,45	0,32
Maatschappelijke dienstverlening	QB	0,03	0,17	0,02	0,11	0,07	0,18	0,20	0,17
Kunst, amusement en recreatie	RR	0,08	0,09	0,12	0,09	0,25	0,14	0,18	0,17
Overige diensten	SS	0,20	0,12	0,10	0,13	0,23	0,11	0,14	0,14
Huishoudens als werkgever; niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door huishoudens voor eigen gebruik	TT	0,01	0,02	0,00	0,01	0,00	0,01	0,00	0,01
Totaal (%)		4,28	7,95	4,36	6,46	1,50	3,44	3,32	3,07
Industrie	C	0,32	1,04	-0,93	0,45	0,58	0,21	1,73	0,62
Overheidssector	S13	0,54	0,04	0,12	0,17	0,52	0,44	0,41	0,45
Privé sector	S1-S13	3,73	7,91	4,24	6,29	0,99	3,01	2,91	2,62

Bron: INR.

- Top 5 laagste bijdrage tot de ontwikkeling
- Top 5 hoogste bijdrage tot de ontwikkeling

Tabel 16

Bruto toegevoerde waarde lopende prijzen - Bijdrage per bedrijfstak (A38) tot de regionale en nationale ontwikkeling, 2021 en 2022

(in procentpunt)

	A38	2021				2022			
		Brussel	Vlaanderen	Wallonië	België	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	België
Landbouw, bosbouw en visserij	AA	0,00	0,03	0,07	0,03	0,00	0,22	-0,30	0,06
Winning van delfstoffen	BB	-0,01	0,02	0,01	0,01	0,00	0,00	0,01	0,00
Vervaardiging van voedingsmiddelen, dranken en tabaksproducten	CA	0,07	0,21	0,20	0,18	0,02	0,13	0,05	0,10
Vervaardiging van textiel, kleding, leer en producten van leer	CB	0,00	0,07	0,02	0,05	0,00	0,00	-0,01	0,00
Houtindustrie, vervaardiging van papier en papierwaren, drukkerijen	CC	0,00	0,11	0,16	0,10	0,02	0,07	0,05	0,06
Vervaardiging van cokes en geraffineerde aardolieproducten	CD	0,29	0,22	0,00	0,18	0,57	0,49	0,01	0,39
Vervaardiging van chemische producten	CE	-0,09	0,43	-0,01	0,23	0,09	0,33	0,18	0,25
Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten	CF	-0,03	-0,07	-1,50	-0,39	0,04	0,40	1,98	0,70
Vervaardiging van producten van rubber en kunststof en van andere niet-metaalhoudende minerale producten	CG	0,01	0,06	0,24	0,09	-0,01	-0,01	0,29	0,06
Vervaardiging van metalen in primaire vorm en van producten van metaal, exclusief machines en apparaten	CH	0,04	0,63	0,49	0,49	-0,01	0,20	0,18	0,16
Vervaardiging van informaticaproducten en van elektronische en optische producten	CI	0,00	0,05	-0,04	0,02	0,00	0,04	0,01	0,03
Vervaardiging van elektrische apparatuur	CJ	-0,01	0,03	0,05	0,03	0,00	0,02	-0,03	0,01
Vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen n.e.g.	CK	0,02	0,17	0,03	0,11	0,00	0,10	0,09	0,08
Vervaardiging van transportmiddelen	CL	0,01	-0,02	0,04	0,00	0,00	0,08	0,08	0,07
Vervaardiging van meubelen en overige industrie, reparatie en installatie van machines en apparaten	CM	0,02	0,08	0,00	0,05	0,01	0,09	0,08	0,07
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	DD	0,40	0,22	0,34	0,28	0,71	0,37	0,54	0,47
Distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering	EE	0,05	0,07	0,14	0,08	0,04	-0,01	0,00	0,00
Bouwnijverheid	FF	0,33	0,67	0,81	0,64	0,00	0,46	0,61	0,41
Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen	GG	0,19	2,30	1,11	1,64	0,31	1,65	0,22	1,09
Vervoer en opslag	HH	0,37	0,52	0,35	0,45	0,73	0,71	0,48	0,66
Verschaffen van accommodatie en maaltijden	II	0,25	0,43	0,40	0,39	0,71	0,51	0,41	0,52
Uitgeverijen, audiovisuele diensten en uitzendingen	JA	0,13	0,08	0,04	0,08	0,09	0,01	0,06	0,03
Telecommunicatie	JB	0,05	-0,05	-0,01	-0,02	0,22	-0,02	-0,04	0,02
Informaticadiensten en dienstverlenende activiteiten op gebied van informatie	JC	0,52	0,33	0,11	0,31	0,25	0,20	0,19	0,21
Financiële activiteiten en verzekeringen	KK	1,04	0,38	0,28	0,48	-0,03	0,11	0,20	0,10
Exploitatie van en handel in onroer. goed	LL	0,26	0,63	0,51	0,54	0,55	0,76	0,94	0,76
Rechtskundige en boekhoudkundige dienstverlening, hoofdkantoren, adviesbureaus, architecten en ingenieurs; technische testen en toetsen	MA	0,93	0,96	0,66	0,88	0,71	0,88	0,42	0,75
Speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied	MB	0,00	0,10	0,29	0,12	0,00	0,04	-0,05	0,01
Reclamewezen en marktonderzoek; overige gespecialiseerde wetenschappelijke en technische activiteiten	MC	0,12	0,12	0,07	0,11	0,04	0,06	0,04	0,05
Administratieve en ondersteunende diensten	NN	0,34	0,69	0,59	0,61	0,04	0,56	0,34	0,41
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen	OO	0,62	0,18	0,39	0,32	1,27	0,47	0,91	0,72
Onderwijs	PP	0,27	0,32	0,37	0,32	0,60	0,54	0,91	0,63
Menselijke gezondheidszorg	QA	0,49	0,76	0,99	0,76	0,20	0,25	0,40	0,28
Maatschappelijke dienstverlening	QB	0,03	0,16	0,02	0,11	0,12	0,26	0,29	0,24
Kunst, amusement en recreatie	RR	0,08	0,09	0,12	0,09	0,26	0,15	0,19	0,18
Overige diensten	SS	0,22	0,12	0,11	0,14	0,20	0,10	0,13	0,13
Huishoudens als werkgever; niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door huishoudens voor eigen gebruik	TT	0,01	0,02	0,00	0,01	0,00	0,02	0,00	0,01
Totaal (%)		6,99	11,13	7,45	9,53	7,75	10,24	9,86	9,71
Industrie	C	0,33	1,97	-0,31	1,14	0,74	1,95	2,95	1,96
Overheidssector	S13	1,13	0,50	0,83	0,70	2,32	1,11	2,03	1,54
Privé sector	S1-S13	5,86	10,63	6,62	8,83	5,44	9,13	7,82	8,17

Bron: INR.

- Top 5 laagste bijdrage tot de ontwikkeling
- Top 5 hoogste bijdrage tot de ontwikkeling

Tabel 17

Bruto investeringen in vaste activa - Bijdrage per bedrijfstak (A38) tot de regionale en nationale ontwikkeling, 2020 en 2021

(in procentpunt)

	A38	2020				2021			
		Brussel	Vlaanderen	Wallonië	België	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	België
Landbouw, bosbouw en visserij	AA	-0,05	-0,04	0,10	-0,01	0,02	0,08	0,21	0,10
Winning van delfstoffen	BB	-0,01	-0,02	-0,03	-0,02	-0,02	0,04	0,07	0,04
Vervaardiging van voedingsmiddelen, dranken en tabaksproducten	CA	-0,20	-0,10	-0,40	-0,18	0,06	0,07	0,30	0,11
Vervaardiging van textiel, kleding, leer en producten van leer	CB	-0,01	-0,07	0,03	-0,04	0,00	0,04	-0,01	0,02
Houtindustrie, vervaardiging van papier en papierwaren, drukkerijen	CC	-0,01	-0,11	-0,09	-0,09	-0,04	0,22	0,38	0,21
Vervaardiging van cokes en geraffineerde aardolieproducten	CD	-0,39	-0,04	-0,01	-0,09	-0,03	-0,14	-0,01	-0,10
Vervaardiging van chemische producten	CE	-0,26	0,35	-0,07	0,17	-0,05	0,19	0,22	0,16
Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten	CF	-0,10	1,12	0,63	0,84	0,02	0,29	0,66	0,33
Vervaardiging van producten van rubber en kunststof en van andere niet-metaalhoudende minerale producten	CG	0,01	-0,24	-0,18	-0,19	-0,02	0,20	0,30	0,19
Vervaardiging van metalen in primaire vorm en van producten van metaal, exclusief machines en apparaten	CH	-0,03	-0,19	-0,14	-0,16	0,05	0,13	0,16	0,13
Vervaardiging van informaticaproducten en van elektronische en optische producten	CI	-0,01	0,00	0,07	0,01	0,00	0,00	0,02	0,01
Vervaardiging van elektrische apparatuur	CJ	0,01	-0,02	0,01	-0,01	0,01	0,03	0,04	0,03
Vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen n.e.g.	CK	-0,03	-0,10	0,08	-0,05	0,03	0,20	-0,02	0,12
Vervaardiging van transportmiddelen	CL	-0,26	-0,12	-0,24	-0,17	-0,09	-0,04	0,10	-0,02
Vervaardiging van meubelen en overige industrie, reparatie en installatie van machines en apparaten	CM	-0,03	-0,06	-0,05	-0,06	0,01	0,02	0,04	0,02
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	DD	-0,75	-0,44	-0,59	-0,52	-0,49	-0,77	0,32	-0,49
Distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering	EE	0,29	-0,21	0,17	-0,06	-0,45	-0,10	0,17	-0,09
Bouwnijverheid	FF	0,23	0,11	-0,41	0,01	-1,12	0,61	0,63	0,36
Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen	GG	-2,82	-0,34	-0,38	-0,70	-0,12	0,44	0,59	0,39
Vervoer en opslag	HH	0,07	-0,44	-0,92	-0,47	1,69	1,19	1,34	1,30
Verschaffen van accommodatie en maaltijden	II	-0,38	-0,38	-0,28	-0,36	0,16	0,39	0,29	0,34
Uitgeverijen, audiovisuele diensten en uitzendingen	JA	-0,26	-0,19	-0,18	-0,20	0,32	0,14	0,22	0,19
Telecommunicatie	JB	-0,49	0,02	0,01	-0,05	1,45	0,04	0,23	0,29
Informatiediensten en dienstverlenende activiteiten op gebied van informatie	JC	-0,08	-0,19	-0,58	-0,26	0,91	0,26	0,25	0,35
Financiële activiteiten en verzekeringen	KK	6,74	-1,74	-0,12	-0,18	-6,03	1,33	-0,13	-0,06
Exploitatie van en handel in onroer. goed	LL	-0,53	-0,43	-1,41	-0,66	-0,12	3,38	3,66	2,92
Rechtskundige en boekhoudkundige dienstverlening, hoofdkantoren, adviesbureaus, architecten en ingenieurs; technische testen en toetsen	MA	-0,38	0,04	0,06	-0,02	-0,24	1,14	1,57	1,03
Speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied	MB	0,12	0,46	-0,15	0,28	0,03	-0,13	0,14	-0,05
Reclamewezen en marktonderzoek; overige gespecialiseerde wetenschappelijke en technische activiteiten	MC	-0,08	0,07	-0,05	0,02	0,07	0,07	0,09	0,08
Administratieve en ondersteunende diensten	NN	-0,77	-1,45	-0,22	-1,09	-1,11	0,75	0,54	0,43
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen	OO	-0,85	0,43	0,00	0,20	4,13	-0,36	0,29	0,42
Onderwijs	PP	0,52	-0,07	0,16	0,06	0,49	0,25	0,02	0,23
Menselijke gezondheidszorg	QA	-0,16	-0,07	-0,25	-0,12	0,16	0,29	0,35	0,28
Maatschappelijke dienstverlening	QB	-0,33	-0,09	-0,29	-0,17	0,48	0,12	0,19	0,19
Kunst, amusement en recreatie	RR	-0,14	-0,13	-0,49	-0,21	0,08	0,07	-0,06	0,04
Overige diensten	SS	-0,02	0,00	-0,07	-0,02	-0,08	0,00	0,10	0,01
Totaal (%)		-1,45	-4,72	-6,28	-4,56	0,15	10,43	13,27	9,52
Industrie	C	-1,31	0,40	-0,36	-0,01	-0,05	1,20	2,19	1,23
Overheidssector	S13	-0,48	0,21	-0,07	0,09	6,08	0,16	0,84	1,16
Privé sector	S1-S13	-0,97	-4,93	-6,21	-4,65	-5,93	10,28	12,44	8,37

Bron: INR.

- Top 5 laagste bijdrage tot de ontwikkeling
- Top 5 hoogste bijdrage tot de ontwikkeling

Tabel 18

Aantal werkzame personen - Bijdrage per bedrijfstak (A38) tot de regionale en nationale ontwikkeling, 2021 en 2022

(in procentpunt)

	A38	2021				2022			
		Brussel	Vlaanderen	Wallonië	België	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	België
Landbouw, bosbouw en visserij	AA	0,01	0,02	0,00	0,01	0,00	0,00	-0,01	0,00
Winning van delfstoffen	BB	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vervaardiging van voedingsmiddelen, dranken en tabaksproducten	CA	0,01	0,03	0,05	0,03	0,02	0,05	0,05	0,04
Vervaardiging van textiel, kleding, leer en producten van leer	CB	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00
Houtindustrie, vervaardiging van papier en papierwaren, drukkerijen	CC	-0,02	-0,01	0,00	-0,01	-0,01	0,01	0,00	0,00
Vervaardiging van cokes en geraffineerde aardolieproducten	CD	0,00	-0,01	0,00	-0,01	0,00	-0,01	0,00	-0,01
Vervaardiging van chemische producten	CE	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,03	0,01	0,02
Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten	CF	0,00	0,03	-0,01	0,01	0,01	0,04	0,02	0,03
Vervaardiging van producten van rubber en kunststof en van andere niet-metaalhoudende minerale producten	CG	0,00	0,00	0,00	0,00	-0,01	0,00	0,01	0,00
Vervaardiging van metalen in primaire vorm en van producten van metaal, exclusief machines en apparaten	CH	-0,02	0,01	0,00	0,00	0,00	0,04	-0,02	0,02
Vervaardiging van informaticaproducten en van elektronische en optische producten	CI	0,00	-0,01	-0,04	-0,02	0,00	-0,01	0,02	0,00
Vervaardiging van elektrische apparatuur	CJ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-0,01	0,00
Vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen n.e.g.	CK	0,00	0,02	-0,01	0,01	0,00	0,04	0,00	0,02
Vervaardiging van transportmiddelen	CL	-0,01	-0,02	0,00	-0,01	-0,03	0,00	-0,01	-0,01
Vervaardiging van meubelen en overige industrie, reparatie en installatie van machines en apparaten	CM	0,01	0,01	0,00	0,01	0,00	0,03	0,01	0,02
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	DD	0,01	0,00	0,00	0,00	-0,01	0,00	0,00	0,00
Distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering	EE	0,01	0,01	0,00	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
Bouwnijverheid	FF	0,00	0,25	0,20	0,20	-0,01	0,12	0,14	0,11
Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen	GG	-0,22	0,17	0,19	0,12	0,06	0,11	0,13	0,11
Vervoer en opslag	HH	0,16	0,06	0,10	0,09	0,15	0,17	0,05	0,13
Verschaffen van accommodatie en maaltijden	II	-0,33	0,02	0,02	-0,03	0,25	0,32	0,31	0,31
Uitgeverijen, audiovisuele diensten en uitzendingen	JA	0,04	0,00	0,00	0,00	0,03	0,01	0,01	0,01
Telecommunicatie	JB	-0,01	-0,01	0,00	0,00	-0,02	0,00	0,00	0,00
Informaticadiensten en dienstverlenende activiteiten op gebied van informatie	JC	0,12	0,11	0,11	0,11	0,17	0,12	0,08	0,12
Financiële activiteiten en verzekeringen	KK	-0,02	-0,04	-0,02	-0,03	-0,07	-0,03	-0,02	-0,03
Exploitatie van en handel in onroer. goed	LL	0,00	0,00	0,01	0,00	0,01	0,01	0,01	0,01
Rechtskundige en boekhoudkundige dienstverlening, hoofdkantoren, adviesbureaus, architecten en ingenieurs; technische testen en toetsen	MA	0,15	0,25	0,09	0,19	0,25	0,35	0,13	0,28
Speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied	MB	0,01	0,03	0,01	0,02	0,01	0,02	0,01	0,01
Reclamewezenen en marktonderzoek; overige gespecialiseerde wetenschappelijke en technische activiteiten	MC	-0,01	0,07	0,03	0,05	0,01	0,06	0,05	0,05
Administratieve en ondersteunende diensten	NN	0,24	0,57	0,82	0,59	0,28	0,23	0,17	0,22
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen	OO	0,34	0,04	0,11	0,11	0,11	0,18	0,03	0,12
Onderwijs	PP	0,23	0,20	0,23	0,21	0,10	0,17	0,07	0,13
Menselijke gezondheidszorg	QA	0,14	0,16	0,30	0,20	0,10	0,13	0,17	0,14
Maatschappelijke dienstverlening	QB	0,04	-0,04	-0,10	-0,05	0,06	0,05	0,06	0,05
Kunst, amusement en recreatie	RR	0,04	0,01	0,02	0,02	0,09	0,07	0,10	0,08
Overige diensten	SS	0,11	0,04	0,01	0,04	0,10	0,06	0,09	0,07
Huishoudens als werkgever; niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door huishoudens voor eigen gebruik	TT	-0,04	0,05	-0,02	0,02	-0,07	0,05	-0,03	0,01
Totaal (%)		1,00	2,04	2,12	1,92	1,60	2,42	1,62	2,08
Industrie	C	-0,01	0,05	0,01	0,03	-0,02	0,21	0,08	0,14
Overheidssector	S13	0,58	0,21	0,29	0,29	0,26	0,31	0,07	0,23
Privé sector	S1-S13	0,42	1,83	1,83	1,62	1,34	2,11	1,55	1,85

Bron: INR.

- Top 5 laagste bijdrage tot de ontwikkeling
- Top 5 hoogste bijdrage tot de ontwikkeling

Tabel 19

Aantal loontrekkenden - Bijdrage per bedrijfstak (A38) tot de regionale en nationale ontwikkeling, 2021 en 2022

(in procentpunt)

	A38	2021				2022			
		Brussel	Vlaanderen	Wallonië	België	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	België
Landbouw, bosbouw en visserij	AA	0,01	0,04	0,02	0,03	0,00	0,03	0,02	0,02
Winning van delfstoffen	BB	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vervaardiging van voedingsmiddelen, dranken en tabaksproducten	CA	0,02	0,02	0,06	0,03	0,02	0,06	0,06	0,05
Vervaardiging van textiel, kleding, leer en producten van leer	CB	0,00	-0,01	0,00	-0,01	0,00	0,00	0,00	0,00
Houtindustrie, vervaardiging van papier en papierwaren, drukkerijen	CC	-0,02	-0,02	-0,01	-0,01	-0,01	0,01	0,00	0,00
Vervaardiging van cokes en geraffineerde aardolieproducten	CD	0,00	-0,01	0,00	-0,01	0,00	-0,01	0,00	-0,01
Vervaardiging van chemische producten	CE	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,03	0,01	0,02
Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten	CF	0,00	0,04	-0,02	0,02	0,01	0,05	0,02	0,03
Vervaardiging van producten van rubber en kunststof en van andere niet-metaalhoudende minerale producten	CG	0,00	0,00	0,00	0,00	-0,01	-0,01	0,01	0,00
Vervaardiging van metalen in primaire vorm en van producten van metaal, exclusief machines en apparaten	CH	-0,02	0,01	-0,01	0,00	0,00	0,04	-0,02	0,02
Vervaardiging van informaticaproducten en van elektronische en optische producten	CI	0,00	-0,01	-0,05	-0,02	0,00	-0,01	0,02	0,00
Vervaardiging van elektrische apparatuur	CJ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-0,01	0,00
Vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen n.e.g.	CK	0,00	0,03	-0,01	0,01	0,00	0,05	0,00	0,03
Vervaardiging van transportmiddelen	CL	-0,01	-0,02	0,01	-0,01	-0,03	0,00	-0,02	-0,01
Vervaardiging van meubelen en overige industrie, reparatie en installatie van machines en apparaten	CM	0,01	0,00	-0,01	0,00	0,00	0,03	0,00	0,02
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	DD	0,01	0,00	0,00	0,00	-0,01	0,00	0,00	0,00
Distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering	EE	0,01	0,02	0,00	0,01	0,02	0,01	0,01	0,01
Bouwnijverheid	FF	-0,03	0,11	0,18	0,10	-0,04	0,04	0,14	0,05
Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen	GG	-0,27	0,09	0,14	0,05	0,08	0,15	0,16	0,14
Vervoer en opslag	HH	0,18	0,05	0,12	0,09	0,17	0,19	0,06	0,15
Verschaffen van accommodatie en maaltijden	II	-0,37	0,01	0,03	-0,04	0,30	0,39	0,37	0,37
Uitgeverijen, audiovisuele diensten en uitzendingen	JA	0,03	-0,01	-0,01	0,00	0,03	0,01	0,01	0,01
Telecommunicatie	JB	-0,01	-0,01	0,00	-0,01	-0,02	0,00	0,00	-0,01
Informaticadiensten en dienstverlenende activiteiten op gebied van informatie	JC	0,13	0,12	0,11	0,12	0,19	0,14	0,09	0,14
Financiële activiteiten en verzekeringen	KK	-0,02	-0,04	-0,01	-0,03	-0,08	-0,03	-0,01	-0,03
Exploitatie van en handel in onroer. goed	LL	-0,01	-0,01	0,00	-0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
Rechtskundige en boekhoudkundige dienstverlening, hoofdkantoren, adviesbureaus, architecten en ingenieurs; technische testen en toetsen	MA	0,03	0,18	0,07	0,13	0,24	0,27	0,12	0,22
Speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied	MB	0,01	0,03	0,01	0,02	0,01	0,02	0,01	0,02
Reclamewezen en marktonderzoek; overige gespecialiseerde wetenschappelijke en technische activiteiten	MC	-0,04	0,03	0,00	0,01	0,00	0,03	0,02	0,03
Administratieve en ondersteunende diensten	NN	0,27	0,65	0,94	0,67	0,30	0,23	0,14	0,22
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen	OO	0,38	0,05	0,13	0,14	0,13	0,21	0,03	0,14
Onderwijs	PP	0,25	0,22	0,26	0,23	0,10	0,19	0,05	0,14
Menselijke gezondheidszorg	QA	0,13	0,13	0,28	0,17	0,08	0,10	0,13	0,10
Maatschappelijke dienstverlening	QB	0,05	-0,04	-0,10	-0,04	0,08	0,08	0,09	0,08
Kunst, amusement en recreatie	RR	0,04	0,00	0,01	0,01	0,08	0,06	0,10	0,08
Overige diensten	SS	0,12	-0,02	-0,04	-0,01	0,10	0,01	0,02	0,03
Huishoudens als werkgever; niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door huishoudens voor eigen gebruik	TT	-0,04	0,06	-0,02	0,03	-0,08	0,06	-0,04	0,01
Totaal (%)		0,84	1,69	2,10	1,68	1,63	2,43	1,61	2,08
Industrie	C	-0,02	0,03	-0,02	0,01	-0,02	0,24	0,09	0,16
Overheidssector	S13	0,66	0,25	0,35	0,35	0,30	0,37	0,08	0,27
Privé sector	S1-S13	0,18	1,43	1,75	1,32	1,33	2,05	1,53	1,80

Bron: INR.

- Top 5 laagste bijdrage tot de ontwikkeling
- Top 5 hoogste bijdrage tot de ontwikkeling

Tabel 20

Aantal zelfstandigen - Bijdrage per bedrijfstak (A38) tot de regionale en nationale ontwikkeling, 2021 en 2022

(in procentpunt)

	A38	2021				2022			
		Brussel	Vlaanderen	Wallonië	België	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	België
Landbouw, bosbouw en visserij	AA	0,00	-0,04	-0,08	-0,05	0,00	-0,12	-0,14	-0,11
Vervaardiging van voedingsmiddelen, dranken en tabaksproducten	CA	0,01	0,04	0,00	0,03	0,00	0,00	-0,01	0,00
Vervaardiging van textiel, kleding, leer en producten van leer	CB	0,01	0,03	0,04	0,03	0,01	0,00	0,02	0,01
Houtindustrie, vervaardiging van papier en papierwaren, drukkerijen	CC	0,00	0,02	0,02	0,02	-0,02	0,00	0,00	0,00
Vervaardiging van chemische producten	CE	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten	CF	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vervaardiging van producten van rubber en kunststof en van andere niet-metaalhoudende minerale producten	CG	-0,01	0,01	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,01
Vervaardiging van metalen in primaire vorm en van producten van metaal, exclusief machines en apparaten	CH	0,00	0,02	0,01	0,02	0,01	0,01	0,00	0,01
Vervaardiging van informaticaproducten en van elektronische en optische producten	CJ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vervaardiging van elektrische apparatuur	CJ	0,00	0,00	0,00	0,00	-0,01	0,00	0,00	0,00
Vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen n.e.g.	CK	0,01	0,00	-0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vervaardiging van transportmiddelen	CL	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vervaardiging van meubelen en overige industrie, reparatie en installatie van machines en apparaten	CM	0,01	0,05	0,05	0,05	0,00	0,04	0,03	0,03
Distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering	EE	0,00	0,00	-0,01	0,00	0,00	0,01	-0,01	0,00
Bouwnijverheid	FF	0,19	0,93	0,30	0,68	0,24	0,48	0,12	0,36
Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen	GG	0,13	0,54	0,37	0,45	-0,10	-0,07	-0,02	-0,06
Vervoer en opslag	HH	0,03	0,08	0,01	0,06	0,01	0,06	0,01	0,04
Verschaffen van accommodatie en maaltijden	IJ	-0,03	0,07	0,01	0,04	-0,04	0,01	0,01	0,00
Uitgeverijen, audiovisuele diensten en uitzendingen	JA	0,11	0,04	0,03	0,04	0,09	0,03	0,03	0,04
Telecommunicatie	JB	0,01	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	-0,01	0,00
Informaticadiensten en dienstverlenende activiteiten op gebied van informatie	JC	0,00	0,11	0,10	0,10	0,02	0,05	0,04	0,04
Financiële activiteiten en verzekeringen	KK	-0,03	-0,04	-0,04	-0,04	-0,01	-0,02	-0,02	-0,02
Exploitatie van en handel in onroer. goed	LL	0,04	0,05	0,06	0,05	0,03	0,04	0,04	0,04
Rechtskundige en boekhoudkundige dienstverlening, hoofdkantoren, adviesbureaus, architecten en ingenieurs; technische testen en toetsen	MA	0,99	0,52	0,18	0,47	0,35	0,69	0,19	0,52
Speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied	MB	0,01	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,01	0,00
Reclamewezen en marktonderzoek; overige gespecialiseerde wetenschappelijke en technische activiteiten	MC	0,14	0,27	0,17	0,23	0,13	0,19	0,15	0,17
Administratieve en ondersteunende diensten	NN	0,05	0,19	0,24	0,19	0,16	0,24	0,32	0,25
Onderwijs	PP	0,09	0,10	0,10	0,10	0,11	0,11	0,14	0,12
Menselijke gezondheidszorg	QA	0,23	0,31	0,38	0,33	0,26	0,28	0,37	0,30
Maatschappelijke dienstverlening	QB	-0,03	-0,05	-0,09	-0,06	-0,07	-0,09	-0,11	-0,09
Kunst, amusement en recreatie	RR	0,10	0,07	0,05	0,07	0,13	0,13	0,09	0,12
Overige diensten	SS	0,07	0,32	0,24	0,27	0,11	0,31	0,38	0,31
Winning van delfstoffen	BB		0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00
Totaal (%)		2,14	3,65	2,19	3,09	1,40	2,39	1,63	2,08
Industrie	C	0,03	0,18	0,14	0,15	-0,02	0,07	0,04	0,05
Overheidssector	S13	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Privé sector	S1-S13	2,14	3,65	2,19	3,09	1,40	2,39	1,63	2,08

Bron: INR.

- Top 5 laagste bijdrage tot de ontwikkeling
- Top 5 hoogste bijdrage tot de ontwikkeling

Tabel 21

Het totale arbeidsvolume - Bijdrage per bedrijfstak (A10) tot de regionale en nationale ontwikkeling, 2020 en 2021

(in procentpunt)

	A10	2020				2021			
		Brussel	Vlaanderen	Wallonië	België	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	België
Landbouw, bosbouw en visserij	1	0,00	0,11	-0,12	0,03	0,00	-0,03	-0,01	-0,02
Industrie en energie	2	-0,61	-0,94	-0,99	-0,91	0,27	0,86	0,58	0,70
Bouwnijverheid	3	-0,45	-0,19	-0,76	-0,38	0,38	0,73	0,86	0,71
Handel, transport, HoReCa	4	-3,03	-2,63	-3,41	-2,89	1,03	1,83	2,28	1,83
Informatie en communicatie	5	-0,22	-0,05	-0,18	-0,11	0,31	0,21	0,24	0,23
Financiële activiteiten en verzekeringen	6	-0,09	-0,04	-0,10	-0,06	0,02	-0,04	0,03	-0,01
Exploitatie van en handel in onroerend goed	7	-0,04	-0,08	-0,08	-0,07	0,04	0,05	0,12	0,06
Zakelijke dienstverlening	8	-2,70	-2,64	-2,48	-2,61	2,48	2,70	2,65	2,66
Overheidsdiensten en gezondheidszorg	9	0,10	-0,45	-0,44	-0,36	0,96	1,08	1,00	1,06
Andere dienstverlenende activiteiten	10	-0,85	-0,91	-0,92	-0,90	0,52	0,74	0,53	0,65
Totaal (%)		-7,91	-7,82	-9,48	-8,26	6,02	8,13	8,28	7,87

Bron: INR.

- Top 2 laagste bijdrage tot de ontwikkeling
- Top 2 hoogste bijdrage tot de ontwikkeling

Tabel 22

Aantal gewerkte uren door loontrekkende - Bijdrage per bedrijfstak (A38) tot de regionale en nationale ontwikkeling, 2020 en 2021

(in procentpunt)

	A38	2020				2021			
		Brussel	Vlaanderen	Wallonië	België	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	België
Landbouw, bosbouw en visserij	AA	0,00	0,05	0,01	0,03	0,00	0,00	0,03	0,01
Winning van delfstoffen	BB	0,00	0,00	-0,01	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00
Vervaardiging van voedingsmiddelen, dranken en tabaksproducten	CA	-0,13	-0,07	-0,13	-0,10	0,06	0,08	0,15	0,10
Vervaardiging van textiel, kleding, leer en producten van leer	CB	-0,02	-0,09	-0,02	-0,06	0,00	0,06	0,02	0,04
Houtindustrie, vervaardiging van papier en papierwaren, drukkerijen	CC	-0,07	-0,12	-0,11	-0,11	0,01	0,03	0,05	0,03
Vervaardiging van cokes en geraffineerde aardolieproducten	CD	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-0,02	0,00	-0,01
Vervaardiging van chemische producten	CE	0,00	-0,03	-0,02	-0,02	0,02	0,03	0,03	0,03
Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten	CF	0,00	0,03	0,03	0,03	0,00	0,04	-0,03	0,02
Vervaardiging van producten van rubber en kunststof en van andere niet-metaalhoudende minerale producten	CG	-0,02	-0,05	-0,14	-0,07	0,00	0,08	0,11	0,07
Vervaardiging van metalen in primaire vorm en van producten van metaal, exclusief machines en apparaten	CH	-0,03	-0,21	-0,28	-0,20	-0,02	0,16	0,15	0,13
Vervaardiging van informaticaproducten en van elektronische en optische producten	CI	0,00	-0,02	-0,01	-0,02	0,00	0,00	-0,05	-0,01
Vervaardiging van elektrische apparatuur	CJ	-0,01	-0,05	-0,10	-0,06	0,00	0,02	0,02	0,02
Vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen n.e.g.	CK	0,00	-0,08	-0,04	-0,05	0,01	0,11	0,03	0,07
Vervaardiging van transportmiddelen	CL	-0,09	-0,20	-0,17	-0,18	0,01	0,02	0,10	0,04
Vervaardiging van meubelen en overige industrie, reparatie en installatie van machines en apparaten	CM	-0,31	-0,16	-0,20	-0,19	0,04	0,08	0,03	0,06
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	DD	0,02	0,01	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00
Distributie van water, afval- en afvalwaterbeheer en sanering	EE	-0,01	0,01	-0,03	0,00	0,03	0,03	0,04	0,03
Bouwnijverheid	FF	-0,23	-0,29	-0,67	-0,38	0,11	0,43	0,84	0,48
Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen	GG	-1,01	-1,10	-1,40	-1,16	0,34	0,90	1,10	0,86
Vervoer en opslag	HH	-0,23	-0,36	-0,28	-0,32	0,29	0,29	0,31	0,30
Verschaffen van accommodatie en maaltijden	II	-1,94	-1,20	-1,09	-1,29	0,22	0,42	0,42	0,39
Uitgeverijen, audiovisuele diensten en uitzendingen	JA	-0,07	-0,05	-0,05	-0,06	0,07	0,01	0,01	0,02
Telecommunicatie	JB	-0,15	-0,02	-0,05	-0,05	0,01	-0,01	0,01	0,00
Informaticadiensten en dienstverlenende activiteiten op gebied van informatie	JC	0,01	0,02	-0,02	0,01	0,23	0,22	0,18	0,21
Financiële activiteiten en verzekeringen	KK	-0,08	-0,04	-0,11	-0,07	0,02	-0,02	0,02	0,00
Exploitatie van en handel in onroer. goed	LL	-0,05	-0,05	-0,06	-0,05	0,03	0,02	0,03	0,03
Rechtskundige en boekhoudkundige dienstverlening, hoofdkantoren, adviesbureaus, architecten en ingenieurs; technische testen en toetsen	MA	-0,13	-0,02	-0,11	-0,06	0,24	0,39	0,25	0,33
Spour- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied	MB	-0,01	0,02	-0,01	0,01	0,01	0,04	0,02	0,03
Reclamewezenen en marktonderzoek; overige gespecialiseerde wetenschappelijke en technische activiteiten	MC	-0,14	-0,05	-0,05	-0,06	0,02	0,08	0,03	0,06
Administratieve en ondersteunende diensten	NN	-1,15	-1,47	-0,98	-1,29	0,80	1,22	1,37	1,19
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen	OO	0,26	-0,01	0,01	0,04	0,53	0,14	0,21	0,23
Onderwijs	PP	0,01	-0,10	-0,20	-0,11	0,26	0,24	0,27	0,25
Menselijke gezondheidszorg	QA	-0,02	0,04	-0,02	0,01	0,19	0,18	0,34	0,22
Maatschappelijke dienstverlening	QB	-0,13	-0,16	-0,13	-0,15	0,15	0,18	0,04	0,14
Kunst, amusement en recreatie	RR	-0,46	-0,17	-0,24	-0,23	0,13	0,08	0,10	0,09
Overige diensten	SS	-0,20	-0,19	-0,28	-0,22	0,22	0,07	0,11	0,10
Huishoudens als werkgever; niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door huishoudens voor eigen gebruik	TT	-0,13	-0,15	-0,01	-0,11	0,06	0,17	0,03	0,12
Totaal (%)		-6,51	-6,36	-6,99	-6,54	4,08	5,81	6,34	5,69
Industrie	C	-0,66	-1,05	-1,20	-1,03	0,14	0,71	0,59	0,59
Overheidssector	S13	0,28	-0,10	-0,20	-0,06	0,83	0,34	0,42	0,45
Privé sector	S1-S13	-6,79	-6,25	-6,79	-6,47	3,25	5,47	5,92	5,23

Bron: INR.

- Top 5 laagste bijdrage tot de ontwikkeling
- Top 5 hoogste bijdrage tot de ontwikkeling

Tabel 23

Aantal gewerkte uren door zelfstandigen - bijdrage per bedrijfstak (A10) tot de regionale en nationale ontwikkeling, 2020 en 2021

(in procentpunt)

	A10	2020				2021			
		Brussel	Vlaanderen	Wallonië	België	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	België
Landbouw, bosbouw en visserij	1	0,00	0,29	-0,51	0,03	0,00	-0,15	-0,16	-0,14
Industrie en energie	2	-0,36	-0,64	-0,29	-0,51	0,89	1,20	0,38	0,95
Bouwnijverheid	3	-1,65	0,11	-1,03	-0,38	1,93	1,70	0,94	1,51
Handel, transport, HoReCa	4	-2,26	-2,54	-5,27	-3,29	2,10	2,51	3,75	2,81
Informatie en communicatie	5	-0,28	-0,04	-0,35	-0,15	0,29	0,20	0,38	0,26
Financiële activiteiten en verzekeringen	6	-0,13	-0,04	-0,06	-0,05	0,06	-0,11	0,09	-0,04
Exploitatie van en handel in onroerend goed	7	0,04	-0,15	-0,13	-0,13	0,11	0,11	0,39	0,19
Zakelijke dienstverlening	8	-9,44	-6,05	-6,31	-6,45	10,69	5,82	5,80	6,27
Overheidsdiensten en gezondheidszorg	9	0,00	-1,09	-0,71	-0,88	-0,05	2,21	1,50	1,80
Andere dienstverlenende activiteiten	10	-1,17	-2,11	-2,00	-1,99	1,18	2,12	1,47	1,85
Totaal (%)		-15,23	-12,26	-16,66	-13,80	17,20	15,62	14,54	15,47

Bron: INR.

- Top 2 laagste bijdrage tot de ontwikkeling
- Top 2 hoogste bijdrage tot de ontwikkeling

Tabel 24

Beloning van de werknemers - bijdrage per bedrijfstak (A38) tot de regionale en nationale ontwikkeling, 2021 en 2022

(in procentpunt)

	A38	2021				2022			
		Brussel	Vlaanderen	Wallonië	België	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	België
Landbouw, bosbouw en visserij	AA	0,00	0,00	0,02	0,01	0,00	0,04	0,02	0,03
Winning van delfstoffen	BB	0,00	0,02	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00
Vervaardiging van voedingsmiddelen, dranken en tabaksproducten	CA	0,03	0,11	0,16	0,11	0,02	0,17	0,13	0,13
Vervaardiging van textiel, kleding, leer en producten van leer	CB	0,00	0,05	0,02	0,03	0,00	0,01	0,01	0,01
Houtindustrie, vervaardiging van papier en papierwaren, drukkerijen	CC	0,00	0,03	0,05	0,03	0,01	0,07	0,03	0,05
Vervaardiging van cokes en geraffineerde aardolieproducten	CD	0,01	-0,03	0,00	-0,01	0,06	0,11	0,00	0,07
Vervaardiging van chemische producten	CE	0,02	0,18	0,06	0,12	0,04	0,26	0,09	0,18
Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten	CF	-0,01	0,00	0,27	0,06	0,03	0,16	-0,03	0,09
Vervaardiging van producten van rubber en kunststof en van andere niet-metaalhoudende minerale producten	CG	0,00	0,07	0,12	0,07	0,00	0,09	0,14	0,09
Vervaardiging van metalen in primaire vorm en van producten van metaal, exclusief machines en apparaten	CH	0,00	0,18	0,16	0,14	0,01	0,15	0,12	0,11
Vervaardiging van informaticaproducten en van elektronische en optische producten	CI	0,00	0,03	-0,07	0,00	0,00	0,01	0,05	0,02
Vervaardiging van elektrische apparatuur	CJ	0,00	0,02	0,02	0,01	0,00	0,02	0,01	0,01
Vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen n.e.g.	CK	0,01	0,16	0,04	0,10	0,01	0,14	0,02	0,08
Vervaardiging van transportmiddelen	CL	-0,06	0,05	0,12	0,05	0,10	0,14	0,01	0,10
Vervaardiging van meubelen en overige industrie, reparatie en installatie van machines en apparaten	CM	0,02	0,06	0,03	0,05	0,01	0,10	0,04	0,07
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	DD	0,03	0,02	0,01	0,02	0,11	0,07	0,10	0,08
Distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering	EE	0,03	0,04	0,07	0,05	0,12	0,10	0,14	0,11
Bouwnijverheid	FF	0,09	0,40	0,60	0,39	0,03	0,37	0,52	0,34
Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen	GG	0,26	0,92	0,84	0,78	0,48	0,95	0,77	0,82
Vervoer en opslag	HH	0,40	0,30	0,38	0,34	0,53	0,70	0,76	0,68
Verschaffen van accommodatie en maaltijden	II	0,20	0,28	0,28	0,27	0,67	0,74	0,70	0,71
Uitgeverijen, audiovisuele diensten en uitzendingen	JA	0,13	0,00	0,02	0,03	0,15	0,05	0,03	0,06
Telecommunicatie	JB	0,14	-0,01	0,03	0,03	0,09	0,00	0,01	0,02
Informaticadiensten en dienstverlenende activiteiten op gebied van informatie	JC	0,38	0,33	0,16	0,29	0,34	0,31	0,18	0,28
Financiële activiteiten en verzekeringen	KK	0,33	0,03	0,00	0,08	0,63	0,09	0,09	0,19
Exploitatie van en handel in onroer. goed	LL	0,03	0,03	0,02	0,03	0,06	0,05	0,05	0,05
Rechtskundige en boekhoudkundige dienstverlening, hoofdkantoren, adviesbureaus, architecten en ingenieurs; technische testen en toetsen	MA	0,70	0,45	0,24	0,44	0,57	0,64	0,27	0,54
Spur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied	MB	0,02	0,07	0,05	0,05	0,03	0,07	0,13	0,08
Reclamewezen en marktonderzoek; overige gespecialiseerde wetenschappelijke en technische activiteiten	MC	0,05	0,08	0,02	0,06	0,05	0,08	0,05	0,07
Administratieve en ondersteunende diensten	NN	0,44	0,86	0,89	0,79	0,61	0,66	0,47	0,61
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen	OO	0,94	0,27	0,57	0,48	1,80	0,72	1,28	1,06
Onderwijs	PP	0,36	0,46	0,52	0,45	0,97	0,90	1,45	1,05
Menselijke gezondheidszorg	QA	0,24	0,28	0,46	0,31	0,65	0,73	0,96	0,77
Maatschappelijke dienstverlening	QB	0,13	0,33	0,03	0,22	0,35	0,63	0,65	0,59
Kunst, amusement en recreatie	RR	0,12	0,08	0,10	0,09	0,27	0,18	0,17	0,19
Overige diensten	SS	0,32	0,06	0,07	0,11	0,41	0,12	0,16	0,18
Huishoudens als werkgever; niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door huishoudens voor eigen gebruik	TT	0,01	0,04	0,01	0,03	0,00	0,03	0,00	0,02
Totaal (%)		5,37	6,24	6,40	6,12	9,20	9,64	9,57	9,54
Industrie	C	0,04	0,91	0,99	0,77	0,29	1,43	0,62	1,02
Overheidssector	S13	1,47	0,71	1,12	0,96	3,05	1,64	2,79	2,18
Privé sector	S1-S13	3,90	5,54	5,28	5,17	6,14	8,00	6,78	7,36

Bron: INR.

- Top 5 laagste bijdrage tot de ontwikkeling
- Top 5 hoogste bijdrage tot de ontwikkeling

Tabel 25

Bijdrage tot de totale groei van de inale consumptieve bestedingen van de huishoudens in 2021 per bestedingscategorie (COICOP 3 digits)

(in procentpunt)

COICOP 3 DIGITS		2021			
		Brussel	Vlaanderen	Wallonië	België
Voedingsmiddelen	011	0,44	0,27	0,28	0,29
Alcoholvrije dranken	012	0,01	-0,01	0,00	0,00
Alcoholhoudende dranken	021	0,13	0,05	0,05	0,06
Tabak	022	0,31	0,27	0,20	0,25
Verdovende middelen	023	0,03	0,02	0,00	0,01
Kledingsartikelen	031	0,96	0,64	0,51	0,64
Schoeisel	032	0,08	0,09	0,06	0,08
Werkelijke woninghuur (huurders)	041	0,81	0,21	0,26	0,29
Toegerekende woninghuur (eigenaars)	042	0,22	0,50	0,44	0,45
Goederen en diensten voor kleine herstellingen aan woningen	043	0,03	0,06	0,01	0,04
Watervoorziening en overige diensten i.v.m. woningen	044	0,20	0,04	0,11	0,08
Elektriciteit, gas en andere brandstoffen	045	0,75	0,95	1,36	1,05
Meubelen, stoffering, tapijten en andere vloerbekleding en Huishoudtoestellen	051 & 053	1,04	0,24	0,53	0,41
Huishoudtextiel	052	0,04	0,02	0,06	0,04
Vaat- en glaswerk, huisraad	054	0,21	0,03	0,08	0,06
Gereedschap voor huis en tuin	055	0,07	0,07	0,07	0,07
Niet-duurzame huishoudartikelen en huishoudelijke diensten	056	0,14	0,12	0,10	0,12
Geneesmiddelen en andere farmaceutische producten en therapeutische uitrustingen	061	0,05	0,02	0,01	0,02
Geneeskundige, tandheelkundige en paramedische diensten (buiten het ziekenhuis)	062	0,37	0,29	0,35	0,32
Verpleging in ziekenhuizen en gelijkgestelde diensten	063	0,17	0,32	0,46	0,35
Aankoop van particuliere voertuigen	071	-0,11	-0,31	-0,20	-0,25
Kosten gekoppeld aan het gebruik van particuliere voertuigen	072	0,45	0,76	0,95	0,78
Vervoerdiensten	073	0,16	0,02	0,13	0,07
Posterijen	081	0,02	0,01	0,01	0,01
Telefoon- en faxtoestellen	082	0,00	0,01	0,01	0,01
Telefoon-, telegraaf- en faxdiensten	083	0,00	0,03	0,00	0,02
Audiovisuele, fotografische en informaticatoestellen en -dragers en Duurzame recreatiegoederen	091 & 092	0,51	0,23	0,16	0,24
Niet-duurzame recreatiegoederen (camping-, tuinbouwartikelen, enz.), dieren en aanverwante producten	093	0,22	0,21	0,29	0,24
TV-abonnement, loterijen, sportbeoefening en andere recreatieve en culturele diensten	094	0,35	0,26	0,24	0,26
Kranten, boeken en schrijfwaren	095	0,13	0,03	0,03	0,04
Pakketreizen	096	0,18	0,11	0,14	0,13
Onderwijs	10	0,05	0,04	0,04	0,04
Restaurants en cafés	111	1,29	1,18	0,86	1,10
Hotels	112	0,37	0,27	0,30	0,29
Lichamelijke verzorging	121	0,46	0,33	0,22	0,31
Prostitutie	122	0,07	0,06	0,07	0,06
Artikelen voor persoonlijk gebruik n.e.g.	123	0,21	0,06	-0,01	0,06
Sociale diensten	124	0,13	0,13	0,15	0,14
Verzekeringen (exclusief pensioenfondsen)	125	0,18	0,24	0,27	0,24
Financiële diensten (inclusief pensioenfondsen)	126	0,32	0,45	0,49	0,45
Andere diensten n.e.g.	127	0,16	0,17	0,11	0,15
p.m. totale groei (in %)		11,17	8,52	9,20	9,00

Bron: INR.

- Top 2 laagste bijdrage tot de ontwikkeling
- Top 2 hoogste bijdrage tot de ontwikkeling

Publicaties van het INR - Contactpersonen

Het Instituut voor de nationale rekeningen publiceert naast de belangrijkste aggregaten nog andere cijfers uit de nationale en regionale rekeningen. De overgrote meerderheid van de gegevens zijn beschikbaar in pdf-formaat via de link:

<https://www.nbb.be/doc/DQ/N/planningPapPub.htm>

De cijfergegevens kunnen worden opgevraagd via de interactieve databank NBB.Stat. Hieronder volgt per publicatie een korte beschrijving.

1. Gedetailleerde nationale rekeningen

De publicatie van de gedetailleerde nationale rekeningen verschijnt midden oktober. Zij bestaat uit gedetailleerde tabellen met de samenstelling en verdeling van het binnenlands product, de productie en inkomensvormingsrekening alsook de belangrijkste bestedingscomponenten, de sectorrekeningen, de kapitaalgoederenvoorraad en de werkgelegenheid.

2. Kwartaalrekeningen en eerste raming van de jaarrekeningen

De kwartaalrekeningen bevatten de eerste ramingen van de voornaamste nationale aggregaten. Zij verschijnen vier maal per jaar, 90 à 110 dagen na het verloop van het kwartaal waarop de rekeningen betrekking hebben. Samen met de resultaten van het vierde kwartaal verschijnt de eerste schatting van de jaarrekeningen, die grotendeels gebaseerd is op de kwartaalrekeningen.

In de kwartaalrekeningen, die consistent zijn met de nationale jaarrekeningen, worden de belangrijkste aggregaten uit zowel het bestedings-, inkomens- als productieoogpunt gepresenteerd. Ook de werkgelegenheid, het arbeidsvolume van de loontrekkenden en de beloning van werknemers per bedrijfstak wordt geschat.

Teneinde zo snel mogelijk cijfers betreffende het meest recente kwartaal ter beschikking te stellen, verschijnt reeds na 30 dagen een flash-raming van de bbp-groei. Deze wordt wel niet opgesplitst naar de verschillende deelcomponenten van het bbp. Een eerste raming van deze opsplitsing en van de andere aggregaten van de economie wordt 60 dagen na het einde van het kwartaal verspreid.

3. Rekeningen van de institutionele sectoren

De jaarrekeningen van de institutionele sectoren zijn opgenomen in de publicatie van de gedetailleerde nationale rekeningen (cf. punt 1). Midden oktober worden ze uitgebracht via de database van de Nationale Bank van België, NBB.Stat .

De complete rekeningenreeks voor de institutionele sector wordt gepubliceerd. De institutionele sectoren bestaan uit de niet-financiële vennootschappen, de financiële instellingen (en subsectoren), de overheid, de huishoudens, de IZW's t.b.v. huishoudens en het buitenland.

De kwartaalrekeningen van de institutionele sectoren worden vier maal per jaar verspreid, ongeveer 105 dagen na het einde van het kwartaal waarop zij betrekking hebben. Deze kwartaalrekeningen zijn in overeenstemming met hun jaarlijks equivalent (zie hierboven), maar zijn minder gedetailleerd. De focus ligt op de meest relevante aggregaten, in het bijzonder door middel van sleutelindicatoren en componenten. Deze rekeningen bevatten eveneens de kwartaalrekeningen van de overheid.

4. Rekeningen van de overheid

De kwartaalrekeningen van de overheid worden samen met de rekeningen van de institutionele sectoren verspreid (zie punt 3).

Jaarlijks worden twee ramingen van de jaarrekeningen van de overheid opgesteld, waarvan de resultaten worden gepubliceerd op de website van de Nationale Bank van België.

In de maand april volgend op het referentiejaar wordt een eerste raming gepubliceerd in de vorm van tabellen van ontvangsten en uitgaven van de overheid.

De tweede raming, die midden oktober wordt verspreid, omvat de volledige rekeningen van de overheid en haar subsectoren. Die versie bevat de gegevens die nodig zijn voor de analyse van de overheidsfinanciën en hun verhouding tot de rest van de economie. Deze rekeningen worden overgenomen in de publicatie van de gedetailleerde nationale rekeningen.

5. Aanbod- en gebruikstabellen

Op het einde van ieder jaar verschijnen de aanbod- en gebruikstabellen. Zij geven een beeld van de structuur van de productiekosten, van het inkomen dat wordt gegenereerd in het productieproces en van de goederen- en dienstenstromen die ofwel uit binnenlandse productie voortvloeien ofwel het resultaat zijn van in- en uitvoer.

6. Regionale rekeningen: aggregaten per bedrijfstak en rekening van de huishoudens

Op het einde van ieder jaar verschijnen de jaarlijkse regionale rekeningen. Zij verdelen per gewest, provincie en arrondissement meerdere variabelen uit de nationale rekeningen, waarmee ze volledig consistent zijn.

Naast de regionale bruto toegevoegde waarde en beloning van werknemers, bevat de publicatie ook de geregionaliseerde gegevens over het aantal werkzame personen, het aantal gewerkte uren en over de bruto investeringen in vaste activa. Ook de regionale cijfers met betrekking tot de rekening van de huishoudens maken deel uit van het geheel. Wat dit laatste betreft, gaat het

om de belangrijkste variabelen uit de rekening voor de bestemming van de primaire inkomens (beloning van werknemers en inkomen uit vermogen), de secundaire inkomensverdeling (belastingen, sociale bijdragen en uitkeringen en beschikbaar inkomen) en de tertiaire inkomensverdeling (netto- en brutobedragen t.e.m. de spaarquote). Naast de consumptieve bestedingen van de gezinnen worden ook de consumptieve bestedingen van de overheid en de instellingen zonder winstoogmerk t.b.v. huishoudens regionaal verdeeld.

7. Contactpersonen

Kwartaal Bbp en "flash"	quarterly.na@nbb.be	Lotte Van Mechelen	+32 2 221 47 31
Jaarrekeningen			
- bedrijfstakken	production.na@nbb.be	Lotte Van Mechelen	+32 2 221 47 31
- bestedingen	expenditure.na@nbb.be	Lotte Van Mechelen	+32 2 221 47 31
Sectorrekeningen	sectors.na@nbb.be	Odile Biernaux	+32 2 221 30 44
Rekeningen van de overheid	governmentfinance.na@nbb.be	Kris Van Cauter	+32 2 221 55 72
Regionale rekeningen	regional.na@nbb.be	Rutger Kemels	+32 2 221 35 84
Arbeidsmarkt	labour.na@nbb.be	Bernadette Boudry	+32 2 221 47 54
Kapitaalgoederenvoorraad	expenditure.na@nbb.be	Cédric Luppens	+32 2 221 42 88
Aanbod- en gebruikstabellen (SUT)	sut.na@nbb.be	Lotte Van Mechelen	+32 2 221 47 31
Satellietrekening van de IZWs	sectors.na@nbb.be	Hélène Volon	+32 2 221 55 70
Verspreiding van de reeksen	nationalaccounts.na@nbb.be	Kristof Segers	+32 2 221 38 70
Toezicht en coördinatie	coordination.na@nbb.be	Isabelle Brumagne	+32 2 221 28 77

Algemene opmerkingen

In een aantal tabellen zijn de totalen, ten gevolge van afrondingen, niet steeds gelijk aan de som van de rubrieken.

De website van de Nationale Bank van België bevat de [publicatiekalender](#) van de belangrijkste economische statistieken opgesteld door de Bank en het INR.

In uitvoering van de SDDS-verplichting (IMF's Special Data Dissemination Standard) zijn ook alle statistieken die deel uitmaken van de SDDS in de kalender opgenomen. Publicatiedata zijn overgenomen van de instelling die de statistiek opstelt; sommige onder hen publiceren via hun eigen verspreidingskanalen ruimere kalenders over hun statistieken dan die vermeld op de website van de Bank.

Conventionele tekens

r	raming
v	voorlopig
-	het gegeven bestaat niet of heeft geen zin
n.	niet beschikbaar
p.m.	pro memorie
0 of 0,0	nul of minder dan de helft van de laatst in aanmerking genomen eenheid

Lijst van afkortingen

BBP	Bruto binnenlands product
BNI	Bruto nationaal inkomen
ESR	Europees systeem van nationale en regionale rekeningen
IGDFI	Indirect gemeten diensten van financiële intermediairs
INR	Instituut voor de nationale rekeningen
IZW	Instelling zonder winstoogmerk
NACE-BEL	Belgische versie van de statistische nomenclatuur van de economische activiteiten in de Europese gemeenschappen
NBB	Nationale Bank van België
SNA	System of National Accounts
VZW	Vereniging zonder winstoogmerk

Bestellingen

Op de internetsite van de Nationale Bank van België, via de rubriek "[e-service](#)", kan u een gratis e-mailabonnement nemen op deze statistische publicatie. Deze wordt u dan automatisch op de publicatiedatum via e-mail toegezonden.

Voor meer informatie

Wie meer informatie wenst over de inhoud, de methodologie, de berekeningswijze en de bronnen kan terecht bij de dienst nationale & regionale rekeningen en conjunctuur van de Nationale Bank van België.

nationalaccounts.na@nbb.be

Verantwoordelijke uitgever

Roeland Beerten

Chef van het departement Algemene statistiek

Nationale Bank van België

Naamloze vennootschap

RPR Brussel - Ondernemingsnummer: 0203.201.340

Maatschappelijke zetel: de Berlaimontlaan 14 - BE-1000 Brussel

www.nbb.be

© Illustraties: Nationale Bank van België

Opmaak: NBB Algemene statistiek

Omslag: NBB AG - Prepress & Image

Gepubliceerd in februari 2024